

268.767

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

344 -
268767

Minden kötet magában teljes.

2. szám.

VERNE GYULA

466 H.
16608
1909. július

A gyémántos Medzsidje-rend

Szerkeszti és kiadja: ZIGÁNY ÁRPÁD.

Ára 40 fillér, pályaudvarokon 50 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal, Budapest, VII., Damjanich-utca 12.

Arady

OSZK

1901

1901

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A GYÉMANTOS MEDZSIDJE-REND.

REGÉNYES ELBESZÉLÉS

IRTA :

VERNE GYULA.

FORDITOTTA :

ZIGÁNY ÁRPÁD.

Minden jog föntartva.

Utánnnyomás tilos.

Budapest, 1909.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

268767

(R
2)

ORSZ. SZÉCHENYI-KÖNYVTÁR
N Növekedéskönyvtár
1954 év 4049 sz.

R
1965

Fleischmann és Haan könyvnyomdája, Bpest, Csengery-u. 86.

Villámcsapás a derült égből.

A marseillei rendőrkapitány előszobájába udvariasan nyitott be egy középkorú, erőteljes férfi, akinek egyenes, büszke tartása az elegáns polgári ruhában is elárulta katona-voltát. Barna arcáról a zuáv-csapatok valamelyik tisztjének lehetett volna tartani, ha a piros fez, melyet félrecsapva viselt, nem mutatta volna, hogy török. A szolgálával beküldte névjegyét a rendőrkapitánynak, aki ezt olvasta róla:

YERBA EZREDES

a párisi török nagykövetség katonai attachéja.

Természetes, hogy az előkelő látogatót azonnal bevezették a rendőrkapitányhoz, aki udvariasan megkínálta őt helylyel és előzékenyen kérdezte:

— Miben lehetek szolgálatára, ezredes ur?

— Nagyon bizalmas és kényes dolog hozott ide, — kezdte a török, — de az ön kipróbált zsenialitása, melyről már annyit hallottam, réményt nyújt arra, hogy a látogatásom teljes eredménnyel fog végződni . . .

A marseillei rendőrkapitány hizott ettől a dicsérettől és nagyképuen fölfujta magát, miközben a ravasz és hizelgő török így folytatta:

— Nagyszabásu, körmönfont lopásról van szó, amely azonban: és ez a különös! lehet, hogy nem is lopás . . .

— Ezt nem értem! — vágott közbe a rendőrkapitány hüledezve. — Lopás, és mégse lopás?

— Azonnal megmagyarázom, — mosolygott a török. — Ime, az előzmények. Két fiatal francia bejutott valahogy a Yildiz-kioszkba s a fölséges Abdul Hamid megajándékozta az egyiket a gyémántos Medzsidje-rend csillagkeresztjével, melynek három-négy millió frank az értéke . . .

— Ha ajándék, akkor nem lopás . . .

— Mindjárt, uram, — bólintott Yerba ezredes. — Ön bizonyára tudja, hogy Murád, a detronizált szultán, körülbelül ezelőtt három héttel meghalt a Cseragán-palotában. Murád szultánnak volt egy unokája, egy fiatal leány, aki tizenöt-tizenhat évvel ezelőtt nyomtalanul eltűnt, illetőleg egy török földesurhoz került, akinek szintén volt egy hasonló koru leánya. Ahmed, ez volt a földesur neve, együtt neveltette a két leányt, s hogy ki ne tudódjék, melyik a Murád szultán unokája, azt mondta róluk, hogy ikrek. Ezt a mesét az a két fiatal francia tálalta a szultán elé, aki előtt azt állították, hogy az egyik leány nem más, mint Murád szultán eltűnt unokája. Be is mutatták a két fiatal leányt a szultánnak, aki, mivel nagyon szerette boldogtalan bátyját, megengedte a két franciának, hogy elhozhassák a két Djalmát, ez a leányok neve, ide Franciaországba, ahol a pártvillongásoktól menten, nyugodtan élhetnek és semmiféle politikai gyűlölködés nem veszélyeztetheti az életüket. Hogy pedig anyagi gondjaik se legyenek, megajándékozta a két franciát a gyémántos Medzsidje-rend nagykeresztjével, oly föltétellel, hogy ennek árából mind a két leánynak kényelmes megélhetést biztosítsanak.

— De hol itt a lopás? . . .

— Mindjárt rátérek arra is, — felelte a török. — Az eset oly váratlanul jött, s a szultánt annyira megrendítette, hogy szinte gondolkodás nélkül engedett szabad folyást nagylelkűségének. A későbbi megfontolás azonban fölvetette azt az aggodalmat, hogy hátha a franciák csak közönséges csalók voltak, s a két Djalma közül egyik se Murád szultán unokája. Mivel pedig Abdul Hamid szultán abban a föltevésben ajándékozta a franciáknak a gyémántokat, hogy a két Djalma egyike az ő unokahuga, nyilvánvaló, hogy a franciák meglopták őt, ha ez nem igaz. Én tehát, a dicsőségesen uralkodó Abdul Hamid egyenes megbízásából följelentem ezt a két franciát, kérem a gyémántoknak, mint bűnjeleknek lefoglalását és a franciák letartóztatását mindaddig, amíg csak nem sikerül bebizonyítaniuk, hogy a két Djalma valamelyike csakugyan Murád szultán unokája.

— Ah, most már értem! — szólt a rendőrkapitány elégedetten. — A büntett ugyan nem lopás, hanem csalás, mert a tettesek hamis fondorlattal vitték véghez, de azért azonnal eljárhatunk ellenük. Hol tartózkodik ez a két francia? És mi a nevük?

— A Moranson-fogadóban laknak, — felelte Yerba ezredes. — Az egyiknek Jean Paul, a másiknak Renaud a neve.

— Köszönöm, ezedes ur, — szólt a rendőrkapitány és rögtön jegyzőkönyvet vett föl a panaszról. — Tessék ezt aláírni . . . Az ön lakása? . . . Hotel Cosmopolitain . . . Nagyon jól van: félóra múlva már hűvösön lesz a két csaló . . .

A „két csaló“ ezalatt, semmit sem sejtve az ellenük tervezett gázságról, vigan beszélgetett a két Djalmaival a fogadóban. Az „eset“, melyet Yerba ezredes a rendőrkapitánynak előadott, nem egészen úgy történt ugyan, de a lényege mégis az volt, hogy Jean Paul és Renaud valóban Abdul Hamid engedelmeivel

hozták el Konstantinápolyból a két Djalmát, akik közül az egyik valóban Murád szultán unokája volt; de hogy melyik: — azt senki se tudta. Távozásuknak azonban igen nagy ára volt: — az, hogy Murád szultán, akitől Abdul Hamid, bár foglyul tartotta a Cseragán-palotában, még mindig félt, fölládozta magát unokája életéért és szabadságáért, s abban a pillanatban mérgezte meg magát, amikor a hajó elindult Konstantinápolyból a két Djalmával és a két fiatal, vakmerő franciával.

— Az Avenue de Meillan egyik ékszerésze négy millió frankra becsülte a gyémántokat, — ujságolta Jean Paul örvendezve. — Egy heti haladékot kért, hogy párisi üzletfelei segítségével előteremthesse ezt az összeget.

— Egy hét múlva tehát boldogok leszünk! — kiáltott föl Renaud örvendezve.

Többet azonban nem mondhatott, mert ebben a pillanatban berontott a szobába Azár, a török szolga, akit Konstantinápolyból hoztak magukkal. Azár tufekdzsi, azaz palota-őr volt azelőtt Abdul Hamid szultán palotájában; Szidi Maluk, a konstantinápolyi koldus-király tette őt oda avval a titkos megbízatással, hogy mindenre vigyázzon, ami a palotában történik. De Jean Paul néhány bűvészfogással annyira meg tudta nyerni magának őt, hogy Azár otthagyt a koldus-királyt, a Yildiz-kioszkot és a franciákkal meg a két Djalmával együtt ő is elutazott Konstantinápolyból.

— Nyakunkon van Yerba ezredes a rendőrökkel! — kiáltotta Azár fojtott hangon, mihelyt a szobába lépett.

Aztán gyorsan elmondta, hogy amint a fogadó kapujában bámészkodott, egyszerre csak megpillantotta az utca tulsó végén Yerba ezredes négy rendőrrel. Az ezredes élénken beszélgetett a rendőrökkel,

s e közben folyton a fogadóra mutogatott, mintha magyarázna valamit. Végre, mikor a rendőrök megértették, mit akar, gyorsan megfordult s eltűnt az első utcasarkon.

Azár még jóformán el se végezte a megdöbbenő ujságot, mikor már a rendőrök dörömbölni kezdtek az ajtón:

— A törvény nevében! . . .

Azár villámgyorsan fölszakította a nagy ruhaszekrény ajtaját és bebújt a szekrénybe, mialatt Jean Paul kinyitotta az ajtót. Három rendőr lépett be, akiket maga a rendőrkapitány vezetett. A „tényállást“ nár rövid szóval tisztázták, s aztán a rendőrkapitány kijelentette, hogy a két franciát kénytelen letartóztatni család gyanuja miatt, a gyémántos csillagkeresztet pedig, mint bűnjelet lefoglalta.

Ez a váratlan csapás kimondhatatlanul lesujtotta a két Djalrát. Mintán a rendőrök elvitték Jean Pault és Renaudot a gyémántokkal együtt, a két fiatal leány megsemmisülten borult egymás nyakába és keserves zokogásuk betöltötte a szobát. Azár óvatosan bujt elő a ruhaszekrényből és igyekezett vigasztalni a két árvát.

— Evvel a jajgatással semmire se megyünk, — mondta vállat vonva. — Mindenekelőtt azon kell iparkodnunk, hogy kiszabadítsuk barátainkat a fogásból . . .

— Ah, de hogyan?! . . .

— S hogy visszaszerezzük a gyémántokat is, — folytatta Azár zavartalanul. — Én tehát legelőször is egy ügyvédhez megyek, hogy tanácskozzam vele; hogy aztán mit fogok tenni, az ennek a tanácskozásnak az eredményétől függ. Ti azonban igyekezzetek lecsillapodni addig is, és ne essetek kétségbe; Allah nagy és mindent jóra fordít . . .

A két Djalma sirva hálálkodott Azárnak, aki

gyorsan elsietett a fogadóból, hogy az ügyvéddel találkozzék. Yerba ezredes ezalatt fönt volt a rendőrkapitány szobájában, aki éppen a letartóztatás részleteit mesélte el neki.

— Mondhatom, ezredes, — mondta elégedetten, — nagyon könnyen ment a dolog. Nemcsak ők maguk voltak hajlandók velem jönni, hanem még a gyémántos csillagot is haladéktalanul kiadták; ezt rögtön át is fogom küldeni az ügyészséghez.

— Előbb azonban, — szólt közbe Yerba ezredes, — talán megállapíthatnám, hogy valóban az igazi csillagkeresztet foglalta-e le ön?

— Ah, erre nem is gondoltam, — hökkent meg a rendőrkapitány. — De jó, hogy itt van, ezredes: ezt rögtön elvégezhetjük.

A titkossal vas-szekrényhez sietett, gyorsan kinyitotta és kivette belőle a milliókat érő rendjelt. Yerba ezredes kezébe vette és sokáig fürkészve vizsgálta az ékszert.

— Nos? . . . — kérdezte a rendőrkapitány feszülten.

— Ez az, — csóválta fejét az ezredes: — de mintha kissé vesztett volna tűzéből. Megengedi, hogy az ablakhoz menjek vele? . . .

Lassan odament az ablakhoz a gyémántos rendjellel, és néhány percig figyelmesen vizsgálta ott a beözönlő napvilág fényében . . . Csak egyetlenegy pillanatig volt háttal fordulva a rendőrkapitánynak, aki izgatottan ült asztalánál és leste az ezredes szavait.

— Lehet, hogy csalódom, — szólt Yerba ezredes és visszavitte az ékszert az asztalhoz: — de nekem úgy tetszik, hogy a fénye és tüze nem oly élénk . . . Mindenesetre nem ártana, ha szakértővel megvizsgáltatná.

— Ezt meg is teszem, — felelte a rendőr-

kapitány, kezét fogva a bucsuzó ezredessel. — És jaj a fickóknak, ha kicserélték az igazi köveket!

Yerba ezredes udvariasan elbucsuzott a rendőrkapitánytól, s mialatt lefelé ment a lépcsőkön, elégedetten mosolyogva mondta magában:

— Mégis csak okos gondolat volt, hogy cseh-üvegből megcsináltattam a rendjel hű utánzatát! . . . Most meg vannak a valódi gyémántok: a többivel pedig nem törődöm.

Aki másnak vermet ás . . .

Yerba ezredes gyalog ment haza a Cosmopolitain-fogadóba, s utközben betért egy elsőrendű likőrkereskedésbe. Tizenkét üveg legfinomabb maraschinót rendelt, avval az utasítással, hogy a ládát azonnal szállítsák a fogadóba s vigyék föl szobájába. Aztán betért ebédelni, majd kávéházba ment, olvasgatta az ujságokat és csak este hat óra tájban vetődött haza. A megrendelt likörös láda már ott volt a szobájában. Yerba ezredes leeresztette az ablakfüggönyt, szivarra gyújtott és fölbontotta a ládát. Aztán kivett egyet a széles száju üvegek közül és e világosság felé tartotta. A víz-tiszta, fehér likőr olyan átlátszó volt, mint az üveg. Az ezredes elégedetten bólintott, levakarta a spanyolviaszt az üveg tetejéről és óvatosan kihuzta belőle a dugót. Ekkor elővette a gyémántos rendjelet, s egymásután feszegette ki a drágaköveket foglalatjukból. Mikor valamennyi kint volt, a mosdótálban gondosan megmosta és törülközővel megszárította őket; aztán pedig egyenként beledobálta mindet a nyitott likörös üvegbe, melyet végül ismét beduga-

szolt és gondosan lepecsételt, hogy semmiben se különbözött a többi tizenegyétől. Majd ismét a világosság felé tartotta az üveget, s figyelmesen vizsgálta a tartalmát . . . Elégedetten elmosolyodott, mert a vitzisza folyadék úgy elnyelte a szintelen gyémántokat, hogy nyomuk se látszott az üvegben. Csak ezt akarta; most szépen visszatette az üvegeket a szalma közé a ládába, melyet gondosan leszögezett.

Aligha lett volna ily nyugodt és elégedett, ha sejtette volna, hogy a szomszédaszobából megfigyelik. Alig észrevehető likon, melyet finom furóval furt a két szobát összekötő ajtón, hiúz-szemekkel leste az ezredes minden mozdulatát egy középkorú, tagbaszakadt férfi, aki szintén törökös fezt viselt a fején. Szidi Maluk volt ez, a konstantinápolyi koldus-király, aki halálos ellensége volt Yerba ezredesnek attól a perctől fogva, amikor kisiklott kezei közül a gyémántos rendjel, melynek kézrekerítésére ravasz módon törbe akarta csalni Jean Pault Konstantinápolyban. A gonosz tervet Azár hiúsította meg akkor, de Szidi Maluk azt hitte, hogy az ezredes keze volt a játékban, s gyanakodott is rá, hogy csak azért vágta elejét az ő szándékának, mert maga akarja megkaparítani a drága zsákmányt. Ezért éjjel-nappal megfigyeltette az ezredest s mikor ez hajóra ült, hogy Marseillebe menjen, ő is azonnal utána eredt s egy pillanatra se tágitott mellőle.

— Ah, sóhajtott a kapzsi örömmel: — hát itt vannak a gyémántok! . . .

Elővette zsebéből a furót s nesztelenül kitágította a likat az ajtón. A nyitáson átdugta egy hosszú, vékony fecskendőnek a végét, s tartalmát lassan kezdte átfecskendezni a szomszédos szobába... Yerba ezredes álmadozva szivta szivarját, hanyagul hátradőlve kényelmes karosszékében, és semmit se vett észre . . . A szobát lassanként betöltötte a kloroform émelyítően édeskés illata,

s az ezredes lélegzetvétele egyre mélyebb, csöndesebb lett. Kialudt szivarja kiesett kezéből, de ő már nem tudta ezt; aztán a feje hátrahanyatlott, a szempillái lecsukódtak — és Szidi Maluk még egyre fecskendezte át a kloroformot . . .

Most végre letette a fecskendezőt és feszülten hallgatózott. Az ezredes meg se moccant; az arca viaszsárga volt; — úgy aludt, mint a tetszhalott. Szidi Maluk nesztelenül kinyitotta az összekötő ajtót, mint a macska, zajtalan léptekkel belopózott a szobába, fölkapta a ládát, visszasietett vele szobájába, az ajtót ismét bezárta, aztán kiszaladt a folyosóra, le a lépcsőn, az előcsarnokba, — ahol sietségében erősen beleütődött valakibe, aki szemben sietett vele a lépcsők felé.

— Ügyetlen! — kiáltott föl bosszusan Szidi Maluk, megtántorodva.

— Szidi Maluk?! — kiáltott föl Azár meglepetve: — mit keresel te itt?

A koldus- király meghökkenve bámult Azárra, akit az első pillanatban nem ismert meg. Szinte halálos dermedtség szállta meg, mert azt hitte, hogy fölismerték és leleplezték; de a következő pillanatban már urrá lett magán, — hiszen ez csak véletlen találkozás volt, amelynek semmi következménye se lehetett. Félre fordult tehát, s kifelé tartván a lépcsőházból, elutasítóan mondta:

— Ön bizonyára téved, én sohase láttam önt.

S mielőtt Azár felelhetett volna valamit, már kisietett a kapun s eltűnt az utcán.

— Ki volt ez? — kérdezte a tisztas öreg ur, aki Azárral jött.

— Meg mertem volna esküdni, hogy a konstantinápolyi kolduskirály, — felelte Azár tünődve: — de mit keresne ő itt? . . .

Az öreg ur, aki Azárral jött, Leroux mester volt,

Marseille egyik legkitünőbb jogásza. Megkérdezték a fogadó titkárától Yerba ezredes szobájának számát, s megtudván, hogy az ezredes otthon van, egyenesen fölmentek hozzá. Kopogtak az ajtón, — semmi felelet. Próbáltak benyitni, — az ajtó belülről volt bezárva. Ez aggasztó körülmény volt, úgy hogy Leroux mester azonnal fölhivatta a fogadóst, aki rövid habozás után feltörette a belülről bezárt ajtót. A belépők szédülve tántorodtak vissza a szobából kiáradó bódító illattól.

— Kloroform! — kiáltott föl Leroux mester: — gyorsan, nyissák ki az ablakot!

Az egyik pincér fölhuzta a függönyt és kitérte az ablakot, mialatt a fogadós fölcsavarta a villamos lámpást... És ekkor meglátták Yerba ezredest, aki látszólag élettelenül hevert a székén.

— Itt büntényt követtek, el, — szólt Leroux mester megdöbbenve. Azonnal telefonáljanak a főkapitányért és hívassanak orvost.

Az orvos pár perc alatt ott volt és élesztgetni kezdte az ezredest. A friss levegő és az izgató szerek csakhamar eszméltre is térítették a törököt, aki nagynehezen talpra állt és révedező, nyugtalan szemekkel nézett a szobájában összezsúdlott társaságra. Majd, mintha hirtelen eszébe jutott volna valami, szorongva nézett az asztalra, s amint látta, hogy üres, rekedten rikácsolta:

— A láda!... A láda!...

Vérbe borult, gyanakvó szemekkel nézett végig a jelenlevőkön, s mikor megpillantotta Azárt, fogcsikorgatva rárohant, torkon ragadta és törökül rávivallt:

— Te loptad el!... Hol a láda, gazember?...

Azár az első pillanatban nem tudta mire vélni a dolgot, de aztán hirtelen világosság támadt az agyában; — Szidi Maluk csakugyan egy ládát szorongatott

a hóna alatt; hátha ezt keresi rajta Yerba?, . . De mi lehetett abban a ládában? . . .

A körülállók, mivel egy szót se értettek törökül, nem tudták mire vélni ezt a dolgot. Azár már már meg akarta mondani az ezredesnek, hogy látta a ládát Szidi Maluknál, akivel a fogadó kapujában találkozott, de még idején meggondolta magát és hallgatott. Ellökte magától az ezredest és nyugodtan mondta neki törökül, hogy semmiféle ládáról nem tud, mert ő éppen most érkezett ide Leroux ügyvéddel.

E pillanatban érkezett meg lóhalálában a rendőrkapitány. Mintha a fogadóban most történt eset nem is érdekelné, lelkendezve újságolta az ezredesnek:

— Igaza volt önnek: a gyémántok hamisak! A gazemberek kicserélték az igazi drágaköveket.

— Mit törődöm én a csillag-kereszttel! — kiáltott föl rekedten az ezredes. — Ellopták a ládámat és meg akartak gyilkolni . . . Ez a gazember! — folytatta, Azárra mutatva.

— Tiltakozom a gyanusítás ellen! — szólt közbe méltósággal Leroux mester. — Ez az ur egész délután nálam volt és jogi tanácsomat kérte, s velem együtt jött ide. Mikor pedig az ajtón kopogtunk, s betörtünk a szobába, ön már eszméletlenül feküdt a széken.

Azár nem szólt semmit, de már mindent sejteni kezdett. Ha valaki kicserélte az igazi gyémántokat, ez csak Yerba ezredes lehetett; abban a ládában, amelynek ellopásával őt gyanusította meg, bizonyára az igazi gyémántok vannak; s ezt a ládát Szidi Maluk lopta el, akivel félórával ezelőtt találkozott a fogadó kapujában. Itt tehát gyorsan kellett cselekednie. Egy szempillantás alatt átgondolta a helyzetet és rögtön tisztában lett avval, hogy az adott körülmények között nem szabad ujjat huznia Yerba ezredessel, hanem ellenkezőleg, vele szövetségben kell üldöznie a tolvajt. Gyorsan odaszólt tehát törökül az ezredesnek:

— Én láttam a ládát. Szidi Maluk lopta el. Éppen abban a pillanatban szökött ki vele a fogadóból, mikor én a kapun beléptem.

Az ezredes meghökkenve bámult Azárra, és gyanakodva vizsgálta az arcát. Nyilvánvalóan nem akarta elhinni a dolgot, de Azár csakhamar meggyőzte őt.

— Velem volt Leroux mester is. — folytatta. — Ő is hallotta, mikor nevén szólítottam Szidi Malukot, amint a kapuban egymásba ütödtünk. És Szidi Maluk letagadta, hogy ismer.

Yerba ezredes félrehívta a kitűnő ügyvédet, aki Azárnak minden szavát megerősítette. Most már ő se kételkedett tovább és csak egy vágya volt: — hogy megcsiphesse Szidi Malukot és ismét kézrekeritse a gyémántokat. Az eszébe se jutott, hogy Azár szintén kitalálta a valót s éppen olyan jól tudja, mint ő, hogy az ellopott ládában a Medzsidje-rend valódi gyémántjai vannak. Hogy még jobban tévuttra vezesse Azárt, azt mondta neki, hogy az ellopott ládában fontos államiratok voltak, s neki kötelessége azonnal üldözőbe venni a tolvajt.

Azár semmivel se árulta el, hogy egy szót se hisz ebből a meséből. Sőt szinleg sajnálkozott Yerba ezredesen, s egyetértett vele abban, hogy Szidi Malukot azonnal üldözni kell, még mielőtt Marseillet végképp elhagyhatná. Ő a maga részéről, hálából azért, hogy Yerba ezredest a tolvaj nyomára vezette, csak azt kérte, hogy az ezredes járjon közbe a két francia érdekében és eszközölje ki szabadonbocsátásukat.

— Tudod, hogy Jean Paul nagy tudós, — mondta meggyőződéssel: — hátha segítségedre lehet Szidi Maluk föltalálásában.

Az ezredes, mint minden török, alapjában véve babonás volt. Emlékezett rá, hogy Jean Paul hihetetlen műveleteket, igazi csodákat vitt véghez Abdul Hamid udvarában. úgy hogy nem látszott lehetetlen-

nek, hogy valóban természetfölötti erők segítik. Habozva mondta tehát:

— És, ha szabadon eresztetem a franciákat, ki biztosít, hogy nem fordulnak-e ellenem?

— Én, — felelte Azár határozottan: — én biztosítlak, hogy szövetségeseid lesznek s veled együtt iparkodnak kézrekeríteni Szidi Malukot, a ládával együtt.

— A láda az enyém! — vágott közbe Yerba hirtelen. — Ahhoz semmi közük.

— Ahogy gondolod, — vonogatta vállait Azár. — Ha nincs szükséged az ő segítségükre és az enyémre, akkor dolgozzunk külön; mindenki a saját szakállára.

— Te Szidi Maluk embere voltál? — kérdezte az ezredes gyanakodva: — ki tudja, hogy nem az ő érdekében dolgozol-e most is?

— Az én gazdáim a franciák, — felelte Azár határozottan és őszintén; — én csak nekik és a két Djalmának szolgálok.

Az ezredes még küzködött magában pár pillanattig, majd hirtelen odafordult a rendőrkapitányhoz és így szólt:

— Ez a váratlan esemény, amely most történt velem, új intézkedést tesz szükségessé abban a följelentésben, melyet fölséges uram, Abdul Hamid szulrán nevében és megbízásából tettem. Az első dolog, amit öntől kérek, az, hogy sziveskedjék azonnal szabadon bocsátani azt a két franciát, akit ma délelőtt letartóztatott. Bizonyítékaim vannak arra nézve, hogy ők is ugyanannak a ravasz fondorlatnak az áldozatai, amelylyel engem is megraboltak. Kérem tehát a szabadonbocsájtásukat s az egész ügynek megszüntetését.

— Ahogy ezredes ur parancsolja, — felelte a rendőrkapitány udvariasan. — Azonnal sietek a kapi-

tányságra és rögtön szabadon eresztetem a terhelteket . . . És ez a mostani eset ?

— Egyelőre nem teszek panaszt, — mondta az ezredes kitérően, — s kérem az urakat, hogy mindnyájan hallgassanak róla; így talán könnyebben nyakon csiphetjük a tolvajt.

Vadászat a likőrös ládára.

Félórával később Jean Paul, Renaud, Azár és Yerba ezredes bizalmasan tanácskoztak a Cosmopolitain-fogadóban. Időközben kiderítették, hogy Szidi Maluk ugyanaz napon érkezett Marseillebe, mint az ezredes, vele egy fogadóban szállt meg s egyenesen a Yerba ezredes szobájával szomszédos szobát vette ki. Minden egyéb más önmagától érthető volt. Szidi Maluk megleste Yerba ezredest, meglátta, amint a gyémántokat a likőrös üvegbe rejtette, aztán kloroformmal elaltatta az ezredest és ellopta a ládát.

— Azt hiszem, — mondta Yerba ezredes, — miután leplezetlenül előadta az esetet, — hogy mindnyájunknak közös érdeke, hogy a gyémántokat minél előbb visszaszerezzük, s e célból ajánlatosnak tartanám, ha közösen dolgoznánk és szövetkeznénk a tolvajelfogására.

— Sajnálom, hogy ezt az ajánlatot nem fogadhatom el, — felelte Jean Paul hidegen. — A gyémántokat én kaptam ajándékba Abdul Hamid szultántól, s azokhoz senkinek semmi köze. A rendjel az én tulajdonom, annak visszaszerzéséről tehát magam akarok, és magam is fogok gondoskodni,

— Ah ?! — kiáltott föl Yerba ezredes fogcsikorgatva: — ez hát a hála, hogy szabadon eresztettelek benneteket?

— Nem hálával, hanem megtorlással tartoznám önnek, — vágott vissza Jean Paul ingerülten, — amiért minden ok és érdem nélkül letartóztatott bennünket. Örüljön, hogy nem vonom felelősségre ezért a merényletért.

— És ha ismét a rendőrkapitányhoz megyek? — fenyegetőzött Yerba ezredes.

— Próbálja meg! — mondta Jean Paul. — Akkor én be fogom bizonyítani, hogy ön csakis azért záratott el minket, hogy kicserélhesse az igazi gyémántos rendjelet, amelyet el akart lopni, sőt el is lopott . . . Jobb lesz tehát, ha békében marad és nem avatkozik a mi dolgainkba, amelyekhez semmi köze . . .

Az ezredes fölkel és halásápadtan nézett farkasszemet a hideg és nyugodt franciával. Egy pillanatig úgy tetszett, hogy rá akar rohanni, — de aztán meggondolta magát és hirtelen legyőzte dühét. Nyugalmat erőszakolt magára és így szólt:

— Hát jól van. Menjen mindegyikünk a maga útján. Ha önöknek nincsen szükségük rám, akkor én se szorulok önökre. Kijelentem azonban, hogy ha a gyémántokat én találom meg, önöknek semmi követelni valójuk nem lesz rajtam.

— Viszont önnek se mirajtunk, — felelte Jean Paul, aki most szintén fölállt. — Ez az egyetlen, helyes megoldás: mindenki magának dolgozik és senkivel se osztozik.

E megállapodás, vagyis inkább összekülönbözés után a franciák és Azár otthagyták az ezredest, akiben ugyancsak forrott a méreg, hogy a franciák így pacskáltak vele. De Yerba ezredes nem az az ember volt, akit egy ilyen kudarc levett volna a lábáról. Most

már fölülkerekedett benne a dac is: — hogy csak azért is megmutatja, hány zsákkal telik! Elhatározta, hogy most már a saját szakállára fogja nyomozni Szidi Malukot, s mivel a török koldus-király — szerinte — csakis Konstantinápolyba menekülhetett a lopott zsákmánynyal, azonnal csomagolt s a legelső vonattal Párisba indult, hogy onnan a keleti expressz-vonattal rögtön tovább menjen Konstantinápoly felé.

A franciák és Azár ezalatt beszélgetve tartottak a kikötő felé. Az ő meggyőződésük viszont az volt, hogy Szidi Maluk semmi esetre se megy Konstantinápolyba a gyémántokkal, mert ott nem tudja értékesíteni a lopott drágaköveket. A tolvaj, szerintük, csakis Párisba vagy Londonba mehet, ahol remélheti, hogy föltűnés nélkül tuladhat a gyémántokon. Nem volt valószínű az se, hogy vasuton utazik, mert vasuton könnyebben szemmel lehet tartani, esetleg letartóztatni őt, mivel attól joggal tarthatott, hogy Yerba ezredes föl fogja jelenteni a tolvajlást, s ebben az esetben őt, akit Azár a fogadó ajtajában megismert, minden esetre körözni és üldözni fogják.

— A kérdés csak az, — jegyezte meg Jean Paul, — hogy kivette-e a tolvaj a gyémántokat a likőrös ládából, vagy sem?

— Azt hiszem, hogy nem, — felelte Renaud gondolkozva. — Ha fél az üldöztetéstől, ami valószínű, akkor először is a ládát fogja biztos helyre juttatni, hogy ne találják meg akkor se, ha őt magát letartóztatják. Ha nem találnak nála semmi bűnjelet, akkor előbb-utóbb szabadon is fogják bocsájtani, mert a tolvajlásnak nem volt szemtanuja; az pedig, hogy ő is egy szállodában lakott Yerba ezredessel, még nem bizonyíték.

— Ebben igazad lehet, — bólintott Jean Paul. — A fontos most mindenestre az, hogy megtaláljuk Szidi Malukot . . .

— S aztán letartóztassuk, — vágott közbe Renaud.

— Szó sincs róla, — rázta fejét Jean Paul. — Sőt ellenkezőleg; nem szabad őt megriasztanunk, hanem hagynunk kell, hogy gyanutlanul járjon-keljen, de állandóan meg kell figyelnünk őt, hogy megtudjuk, hová rejtette a gyémántokat.

— E szerint mi a te terved? — kérdezte Renaud kíváncsian.

— Az, hogy én még ma éjjel indulok Londonba Párison át Azárral együtt, te pedig itt maradsz a két Djalmával és vigyázol rájuk. Azárt ott hagyom Párisban, hogy nyomozzon Szidi Maluk után, én magam pedig tovább megyek Londonba. A többi Isten segítségévelől függ, amelytől egyedül remélhetjük a sikert.

A megállapodás szerint Jean Paul és Azár még aznap éjjel elindultak Marseilleből. Párisban elváltak; Azár ott maradt, és úgy egyeztek meg, hogy aki közülük előbb találkozik a tolvajjal, sürgönyöz a másiknak, hogy jöjjön a segítségére. Jean Paul aztán tovább utazott és negyednapon reggel már Londonban volt, ahol a Standish-fogadóban szállt meg. Első dolga volt, hogy végigtanulmányozta a Londonba Franciaországból érkező összes gőzösök menetrendjét, s ettől kezdve állandóan a különböző dockokban lebzelt, várva az érkező hajókat, hogy nem pillantja-e meg valamelyiknek utasai között Szidi Malukot.

Teljes egy hétig hiába varakozott s már-már csüggedni kezdett, hogy hátha mégis rosszul számított és elszalasztotta a tolvajt. Végre azonban, egy ködös, esős estén, amikor bőrig ázva didergett a kelet-indiai dock rakodó-partján, a Bordeauxból érkező „*Gaulois*“ gőzös utasai közt megpillantott egy magas, széles vállu alakot, amint partra szállott és széles karimájú kalapját mélyen a szemébe huzta. Bár az arcát nem láthatta, valami belső, titkos ösztön mégis azt sugta neki, hogy ez nem lehet más, mint Szidi Maluk. Óva-

tosan közeledett feléje s úgy intézte a dolgot, hogy éppen akkor ütdött bele, mikor egy gázláng alá ért . . . Csak egy pillanatig tartott az egész, de Jean Paul szive megremegett örömében: — megismerte a koldus-királyt! Ez volt ő, Szidi Maluk, a tolvaj.

A koldus-király bosszusan morgott valamit a fogai között, és élesen ránézett Jean Paulra. Az első pillanatban csak bosszuság tükröződött a tekintetében, de aztán úgy tetszett Jean Paulnak, mintha a török megdöbbsent volna . . . Lehet, hogy csak káprázat, vagy képzelődés volt az egész, mert hiszen csak egy szempillantásig tartott: — de neki mégis úgy tetszett, hogy Szidi Maluk szintén megismerte őt.

De, ha így volt is, a koldus-király semmivel se árulta el ezt. Udvariasan kitért a franciának és látszólag közömbösen folytatta útját a város felé, mintha semmi se történt volna. Csak az volt gyanus, hogy mindjárt az első utcasarkon megállt rágyújtani, s eközben kissé oldalt fordult, hogy jobban szétnéz-hessen . . . És aztán, mikor a második utcasarokhoz ért, ahol szintén be akart fordulni, megint megállt, mert közben elaludt a szivarja; s amint rágyújtott, ismét oldalt fordult, s ezuttal már egész határozottan nézett körül, mintha meg akarna győződni, hogy nem követik-e.

Igaz, hogy Jean Paul beugrott egy sötét kapu-mélyedésbe, mihelyt a török megállt; de azért nem mert volna megesküdni rá, hogy Szidi Maluk nem látta meg őt. Ám, ha meglátta is, a koldus-király semmivel se árulta el ezt. Nyugodtan ballagott tovább az első bérkocsi-állomásig, ahol kocsiba ült és a Slumber-fogadóba hajtatott. Természetes, hogy Jean Paul is azonnal kocsiba ült és nyomról-nyomra követte a tolvajt. Ő is szobát bérelt ugyanabban a fogadóban; de mielőtt lefeküdt, elment a legközelebbi

táviróhivatalba és sürgönyözött Azárnak, hogy azonnal jöjjön.

Másnap délután félhatig, amikor Azár megérkezett Párisból, Jean Paul egy pillanatig se hagyta megfigyeletlenül a koldus-királyt. Mint az árnyék, követte mindenfelé, reggeltől estig, gyalog és kocsin, szárazon és vizen. Szidi Maluk szinlelte, hogy nem veszi észre ezt az állhatatos üldözést, de azért mindent elkövetett, hogy az alkalmatlan kopót lerázza nyakáról. Egyik villamosról a másikra szállt, kocsiba ült, gőzösön szállt át a Themze-folyón, — de mindez nem használt; Jean Paul a kullancs makacsságával ragaszkodott hozzá és egy percre se tévesztette szem elől áldozatát.

Szidi Maluk helyzete még csak rosszabbodott, mikor Azár is megérkezett. Most már ketten lesték őt, hol együtt, hol föl váltva, sőt már nem is titkolták, hogy őt lesik, hanem egészen bátran szembe kerültek vele, melléje szegődtek, éjjel-nappal mindig a sarkában voltak. Teljes egy hétig tartott ez a hajsza, amely annyira izgatta a törököt, hogy már valósággal árnyéka lett önmagának és aludni se igen tudott többé. Megpróbált minden képzelhető furfangot, hogy megszabaduljon üldözőitől, — kocsit, villamost, hajót, átjáró-házat, kettős kijárásu kávéházat, boltokat, — de semmit se használt. Azár és a francia mindenütt ráakadtak és gunyosan mosolyogva nézték Szidi Maluk kinos vergődését.

Egy dolog minden esetre bizonyos volt: — az, hogy a gyémántok nincsenek Szidi Maluknál. — De hol lehetnek hát? . . . Ezen a kérdésen törte fejét Jean Paul szakadatlanul, de sajnos, nem sok eredménnyel. A nyolcadik napon éppen annyit tudott a gyémántok hollétéről, mint az első napon, s ez a kudarc és bizonytalanság kezdte elcsüggeszteni.

Ekkor azonban, a kilencedik napon, olyas valami

történt, ami különböző föltevésekre adhatott alkalmat. Szidi-Maluk ugyanis korán reggel kiment a charing-crossi vasuti állomásra és fölült a southamptoni gyorsvonatra. Természetesen Jean Paul és Azár is vele utaztak, sőt ugyanabba a kocsiba ültek, hogy még jobban szemmel tarthassák, mert sejtették, hogy a török nem minden cél és ok nélkül utazik Southamptonba. Amint a vonat megérkezett, Szidi Maluk, tekintetre se méltatva a két kopót, leszállt a kocsiból és gyalog indult el az állomásról a városba. Ögyelegve, báméskodva, látszólag céltalanul kóborolt az utcákon, meg-megállva a kirakatok előtt, míg végre kiért a rakodópartra, ahol egymást érik a szállítóüzletek és beraktározási vállalatok. Itt még lassabban ment és minden egyes üzlet előtt megállt, gondosan elolvashván a cégtáblát, mielőtt tovább ment.

Jean Paul, aki nem tudta mire vélni ezt a sétát, feszülten figyelt a kolduskirály minden mozdulatára, s hirtelen úgy tetszett neki, hogy Szidi Maluk alig észrevehetően összerezsent, amint megállt az egyik szállító üzlet előtt. — „Lawson és Tsa,“ — ez volt a cégtábla, s a boltajtó két oldalán függő hirdető-táblák megmagyarázták, hogy a cég mindenféle gyors- és teheráru szállítást elvállal, a gondjaira bízott árukért egy heti határidőn belül szavatol, ennek letelte után pedig elérvezeteti az árukat a szállítási és beraktározási díj fejében.

Szidi Maluk önkénytelenül tett két-három lépést az üzlet felé, mintha be akarna lépni, de aztán hirtelen meggondolta magát és megállt. Gyűlölettől izzó tekintet vetett két üldözőjére, majd megfordult és egyenesen visszasietett az állomásra. Ott egy sürgönyt adott föl, de hogy kinek: azt Jean Paul nem tudhatta meg, mert a török óvatosan összehajtotta a sürgönyt, s mikor beadta a hivatalnoknak az ablakon, úgy elébe állt az ablaknak, hogy a francia sehogyse láthatott be

rajta s nem birta elolvasni a sürgönyt; csak azt látta még, hogy Szidi Maluk a választ is megfizette.

A sürgöny föladása után a kolduskirály mintha megnyugodott volna. Gondtalanul, szinte jókedvűen váltott jegyet Londonba, s a városba érve, csak éppen megvacsorált és azonnal lefeküdt. Jean Paulnak, mivel éjfélig ő volt talpon, elég ideje volt elgondolkozni a különös kirándulás okain. Sehogyse tudta megérteni, mit keresett Szidi Maluk Southamptonban, s mi célból járt a rakodó-parton, miért állt meg oly hosszasan a Lawson üzlete előtt, miért fordult meg ott oly hirtelen, s legkivált: kinek sürgönyözött és mit? . . .

Mind e kérdésekre másnap kapta meg a feleletet, — s ez a felelet ugyancsak furcsa és meglepő volt. Azár reggeli hat óráig virrasztott és ekkor² váltotta őt fel Jean Paul. Nyolc óráig semmi dolga se akadt, mert a török csak ekkor kelt föl, illetőleg jött le szobájából reggelizni. A reggeli után Szidi Maluk beült az olvasó terembe és egymás után szivta a cigarettákat. Nyugtalan és szembetűnően izgatott magaviseletén meglátszott, hogy vár valamit, vagy valakit. — De kit, vagy mit? . . .

Egyik óra a másik után telt és Szidi Maluk egyre idegesebb lett. A cigarettáit már csak félig szivta el s aztán bosszusan eldobta.³ Majd, mintha már ülni sem tudna, fölkelt és izgatottan járkálni kezdett az olvasó szobában. Ekkor végre, valamivel tizenegy óra előtt, táviratot hoztak neki. Szidi Maluk izgatottan törte föl a táviratot, de mihelyt belepillantott, fogcsikorgatva káromkodott egyet, s összegyűrte dühében a papírost, melyet szitkozódva hajított a sarokba. Aztán, mintha esztét vesztette volna, kirohant az olvasó-szobából, fölszaladt a lakásába s pár perc múlva már jött le és rögtön kocsit hozatott.

Jean Paul ezalatt természetesen elolvasta az összegyűrt táviratot, mely Southamptonból jött és nagyon

rövid volt. — „Határidő lejárt. Nyilvános árverésen eladtuk. Lawson. — Ez volt az egész . . . De mit jelenthetett? Mint a villám cikázott át a valóság sejtelme Jean Paul agyán; — Szidi Maluk, hogy ne találják meg nála a gyémántokat, föladta a likőrös ládát Lawson southamptoni szállító címére. Miután azonban az egy heti határidő alatt nem vehette át, — mert hiszen Jean Paul és Azár folyton vigyáztak rá, — a szállítócég nyilvános árverésen eladatta a ládát, hogy a szállítási és beraktározási költségeket fedezze.

A kérdés most már csak az volt, hogy ki vette meg a ládát és hogy megtalálta-e már a gyémántokat valamelyik likőrös üvegben? . . . Feleletet erre csak Southamptonban kaphatott Jean Paul. Gépiesen megnézte az óráját; pontban tizenegy óra volt. Tudta, hogy féltizenkettőkor indul a gyorsvonat, amellyel még hat órákor Southamptonban lehet, s addig bizonyára nem zárják be a Lawson üzletét. Gyorsan fölszaladt szobájába, megnézte a kézi táskáját, hogy van-e benne elég fehérnemű s ekkor kezébe akadt egy érdekes ritkaság is, amit már régen takargatott. Valami khinai pergamen volt ez, amit Konstantinápolyban szerzett potom pénzért, de most nem tudta, hová tegye. Gondtalanul beledobta a táskájába és avval szaladt lefelé a lépcsőn.

Pár pillanat múlva már vágatva hajtott a pályaház felé. A Cranborne-utcában azonban csaknem megrekedt. Nagy népcsofolyás állta útját, s az utca közepén egy bérkocsis káromkodva erőlködött, hogy talpra állítsa összerogyott lovát. Amint Jean Paul lépésben elhajtott a kocsi mellett, nagy meglepődéssel látta, hogy a pórul lárt kocsiban Szidi Maluk ül, aki ilyenformán mindjárt a verseny kezdetén elmaradt.

Jean Paul két perccel a vonat indulása előtt ért az állomásra s éppen annyi ideje volt, hogy jegyet váltva fölugorhatott a vonatra. Mikor a vonat már

lassan ment, hirtelen nagy kiabálást hallott az indulási oldalon. Kinézett az ablakon és megpillantotta Szidi Malukot, aki lóhalálban nyargalt, hogy elérje a vonatot és fölugorjék rá. De a jegyszedő utána eredt, elkapta Szidi Maluk derekát, mert a robogó vonatra fölugrani nem szabad: — és Jean Paul nagy gyönyörűséggel látta, hogy a két ember egymás hátán fetreng, mialatt a vonat egyre sebesebben iramodik tova.

A likőrös láda megkerül.

Jean Paul éppen akkor ugrott ki kocsijából a Lawson üzlete előtt, mikor a segéd már keresztbe akarta tenni a vaslécet a bolt ajtaján.

— Jó estét, barátom, — kezdte Jean Paul. — Ámbár azt hiszem, hogy kissé megkéstem, azért mégis szeretnék megtudni egyet-mást az üzlet múlt heti forgalmából.

— Már bezártam az üzletet, uram, — felelte a segéd barátságtalanul. — Nem érne rá ez a dolog holnapig?

— Tudom, hogy az üzleti órák már elmúltak, — bólintott Jean Paul: — de azt hiszem, hogy külön díjazás mellett azért ön szívesen dolgozik tovább is. Mondjunk óránként egy guineát . . . Nos?

— Óránként egy guinea? — kérdezte a segéd álmélkodva, mintha nem hinne a füleinek. — Ez, persze, egészen más, és . . .

— Akkor hát rendben vagyunk, — vágott közbe Jean Paul. — Tessék ez a guinea az első óráért.

— Köszönöm, felelte a segéd és habozva for-

gatta kezében az aranyat: — de csak oly föltétellel fogadhatom el, ha semmi olyat nem kíván tőlem, aminek teljesítése kötelességeimbe ütközik.

— Szó sincs róla, — nyugtatta meg Jean Paul a segédet. — Ha Lawson ur itt volna, ő maga is szívesen megadná a fölvilágosítást, amit kérek. Arról van szó, hogy önök kaptak Marseilleből egy kis láda finom maraschinó-likört, amelyet elárvereztek, miután senki se jelentkezett az átvételére.

— Igen, igen: emlékszem rá, — felelte a segéd élénken. — Tegnapelőtt adtuk el a ládát és a tulajdonosa tegnap este sürgönyözött érte, mi pedig ma visszasürgönyöztünk neki, hogy már eladtuk.

— És ki vette meg a ládát? — kérdezte Jean Paul izgatottan.

— Véletlenül azt is tudom, uram, — felelte a segéd készségesen: — tessék bejönni az üzletbe, mindjárt megnézhetjük a könyvet is.

Kiuyította az ajtót és bevezette a franciát az üzletbe. Miután fölcsavarta a villamos lángot, elővette a törzskönyvet és mentegetőzve így szólt:

— Ne higgye, uram, hogy tiltott dolgot cselekszem. A törvény rendelkezései szerint a mi üzleti könyveink nyilvánosak és Lawson ur is épp oly szívesen megadná önnek ezeket a fölvilágosításokat, mint én. Tessék, itt van . . . 87-ik tétel: egy láda maraschinó-likör . . . nyolc shilling . . . oh, a vevő neve nincs itt! De ez nem fontos: nagyon jól emlékszem rá, hogy az öreg Clifton vette meg.

— Kicsoda ez az ur?

— Nagyon furcsa ember; igazi különc és remete. Mindenféle ritkaságot gyűjt és agglegény. Azért nem irtam be a nevét, mert készpénzzel fizetett és mindjárt el is vitette a ládát.

— S honnan tudja oly biztosan, hogy ő vette meg a ládát?

— Onnan, hogy szidta a titkárát, mikor a ládát hozzá akarta csomagolni valami piszkos pergamentekercshez. Ejnye, hogy is mondta csak . . . Kik . . . kek . . . igazán nem tudom . . .

— Talán Kakemono? — segített neki Jean Paul.

— Az, az: Kakemono! — ismételte a segéd. — Tehát a titkárja, mr. Pooley, össze akarta csomagolni a likőrös ládát ezzel a tekerccsel, de mr. Clifton mérgesen ráförmedt, hogy ne merje azt tenni, mert az a rongyos pergamen száz ilyen ládánál is többet ér.

— Ebben igaza lehetett, — bólintott Jean Paul, akinek hirtelen kitünő ötlete támadt. — Például az én táskámban is van egy Kakemono, amelyet nem igen adnék oda száz fontért. És, ha ez a mr. Clifton csakugyan olyan szenvedélyes gyűjtő, akkor azt hiszem, hogy a Kakemono jó ajánlólevél lesz hozzá. Hol lakik ez az ur?

— A Downs-Lodge-fasorban, — felelte a segéd. — El se tévesztheti a házat. Kis, földszintes villa, egyenesen a fasor végén. Amint mondtam, ágglegény, de máskülönben tetőtől-talpig *gentleman* és csak egy szenvedélye van: a műkincsek és ritkaságok gyűjtése.

— Köszönöm, — mondta Jean Paul elégedetten. — Most még csak arra kérem, hogy egyelőre, akárki kérdezi is öntől, ne mondja meg, hogy ki vette meg a ládát.

— Nyugodt lehet, uram, hogy nem mondom meg, — felelte a segéd határozottan. — A könyvet kötelességem megmutatni bárkinek, de a magam észrevételeiről senkinek se tartozom számot adni.

Jean Paul füttyörészve indult a fogadó felé, s mihelyt szobát kapott, azonnal levelet írt mr. Cliftonnak. Elmondta, hogy van egy Kakemono-festménye a XI. századból, melyet Mokkei khinai festő festett, s engedélyt kért arra, hogy e festménnyel meglátogathassa mr. Clifont. A levelet márnapi reggel

küldte el s félóra mulva már meg is kapta rá a választ, amelyben Clifton udvariasan megkérte, hogy látogassa meg este félhatkor, de úgy, hogy egyuttal ebédre is ott maradjon nála.

A francia nagyon meg volt elégedve a válaszzal; most már bizonyos volt, hogy megkapja a ládát cserében a khinai pergamenért. Délután öt órakor előszedte táskájából a Kakemonót és gondosan megnézte. Ámbár a kép hétszáz esztendő s volt, azért a festéknek nem ártott meg az idő, s a rajz és a színezés oly üde és friss volt a pergamenen, minf hogyha csak tegnap festették volna. Jean Paul előkereste a hiteles bizonyítványt is a kép valódiságáról s aztán kocsiba ült.

Husz perccel később már ott állt a villa ajtaja előtt, kifizette a kocsist, benyitott a rácsos vasajtn, végigment a kerten s mire fölért a verandára, már kinyitották a villa ajtaját is. Sovány, körülbelül ötven éves, őszbe csavarodó, öreges ur állt a küszöbön és nyájasan mosolygott.

— Isten hozta, mr. Jean Paul, — kezdte barátságosan, kezet nyujtva. — Én vagyok mr. Clifton. Hallottam a kocsija zörgését s magam jöttem ajtót nyitni. Kérem, tessék beljebb kerülni. A gazdasszonyom, szerencsétlenségre, éppen ma megbetegedett, a szobalánynak pedig kimenő napja van. Kérem a kalapját. Csak az bosszant, hogy eleresztettem a szobalányt; de, amikor elment, még nem tudtam, hogy a gazdasszonyom beteg lesz. Erre tessék, kérem; majd világítok . . .

Kivül már sötétedni kezdett, de mr. Clifton lámpást gyujtott és úgy vezette végig vendégét a szépen butorozott folyosón.

— A könyvtárban nagy a rendetlenség, — magyarázta menet közben; legjobb lesz, ha mindjárt az ebédlőbe megyünk. Körülbelül ez az egyetlen lakható

szoba a házban, — folytatta az öreg ur, letévén a lámpást. — Igaz, hogy itt is van rendetlenség, de a többi szobák még jobban zsufolva vannak.

— Hallottam, hogy igen nagy a gyűjteménye, — szólt Jean Paul udvariasan.

— Rengeteg nagy! . . . Azaz hogy rengeteg nagy a házhoz képest. De voltaképpen most nem is ez a fontos, mr. Jean Paul, hanem a Kakemono.

A francia elővette a pergament s gondosan ki-göngyölítve az asztalra tette. De, amint munkája közben véletlenül föltekintett, meglepetve látta, hogy a házigazda nem a képet nézi, hanem feszülten, szinte lélekzetét visszafojtva fülel az ajtó felé . . .

— Itt van a Kakemono, mr. Clifton, — szólt Jean Paul: — és itt van a valódiságát igazoló okmány is.

— Ah, látom, — mondta az öreg ur hirtelen megrezzenve és letekintett a képre. — Igazán remek és érdekes példány. És az igazoló okmány is . . . persze, khinai nyelven. Igazán nagyszerű, mr. Jean Paul és őszintén köszönöm önnek, hogy kihozta ezt a műkincset és gyönyörködhetem benne . . . !

— Konstantinápolyban szereztem, — magyarázta Jean Paul, — s egy japán szakértő azt mondta, hogy nagyon értékes. Természetesen ön is tudja, hogy Japánban még sokkal többre becsülik a régi khinai festményeket, mint magában Khinában?

— Valóban? . . . Oh, mindenesetre, — felelte mr. Clifton szórakozottan: — hogy is feledkezhettem meg erről! De azért különös, ugy-e? . . . Hahó, hát ez mi volt? . . . Hallotta ön is?

Mintha megdermedt volna, oly mozdulatlanul állt, az arca halásápadt, a keze fölemelve, szemei kimeresztve az ajtó felé . . . S a mély csöndben valóban lehetett is hallani valami neszt alulról,

— Bizonyosan a macska lesz, — mondta a házi-

gazda, láthatóan erőltetett nyugalommal. — Ugy van; nem lehet más, mint a macska . . . Megbocsájt, ha itt hagyom egy pillanatra? . . . Bizonyosan a macska volt.

Gyertyát gyújtott és kiment. De nem sokáig maradt oda, s mikor visszajött, már egészen nyugodt volt.

— Csakugyan a macska volt, — mondta, — ahogy gondoltam. De most foglalkozzunk talán a kakemonóval. Szeretném összehasonlítani a másolataimmal és ezeket a szalónban tartom; legjobb lesz talán, ha oda megyünk.

A szalón szép, nagy tágas szoba volt, de még jobban meg volt tömve képekkel és ritkaságokkal, mint az ebédlő. Az öreg ur odament egy nagy szekrényhez s kitárta mind a két ajtaját.

— Szerencsére nyitva van, — mondta, — Hogy az igazat megvalljam, éppen a kulcsaimat kerestem, mikor ön jött s egészen zavart vagyok, hogy seholse lelem őket . . . Nos, itt vannak a másolatok . . .

A szekrény fiókjai csakugyan tele voltak khinai és japáni tekercsekkel, s az öreg ur idegesen turkált köztük; egyiket a másik után göngyölte ki, de egyetlen egy Mokkei-másolatot se talált köztük.

— Na, itt ugyancsak nagy a rendetlenség, — dörmögte bosszusan. — De még se akkora, mintha több cselédet tartanék kettőnél. Mert ezek az átkozott cselédek mindenhez hozzá nyulnak a takarítás ürügyével és semminek se hagynak békét . . . De, róluk lévén szó, engedje meg, hogy még egyszer megnézzem a gazdasszonyomat. Nagyon sajnálom szegényt s az imént valóban rosszul volt. Görcsei vannak, gyomor-görcsei . . . Ha nem veszi rossz néven, egy pillanatra ismét benézek hozzá, de rögtön itt leszek. Addig talán elmulat ön ezekkel a másolatokkal.

Mr. Clifton ki is ment gyertyával s ezuttal kissé tovább odamaradt. A vastag szőnyeg ugyan elnyelte a

lépések zaját, de Jean Paulnak jó fülei voltak s úgy tetszett neki, hogy a házigazda nem ment messzire, csak legfölebb a harmadik szobáig.

Amint Jean Paul, azon tűnődve, hogy hogyan hozza szóba mr. Clifton előtt a likőrös ládát, csöndesen üldögélt és várakozott, egyszerre csak egy nagy, fekete macska jelent meg a küszöbön s felgörbesztve a hátát, duruzsolva meresztette zöldes-sárga szemeit Jean Paulra; aztán, lassan lopakodva, bebujt egy nagy könyvrakás mögé, úgy hogy teljesen eltűnt szem elől. Ugyanekkor valami recsegő nesz hallatszott a szomszédos szobák valamelyikéből, — afféle halk nesz, mintha botot vagy pálcát törtek volna el... Csaknem rögtön ezután visszajött mr. Clifton is és udvariasan mentegetőzve mondta:

— Ezer bocsánatot kérek, hogy megvárakoztattam, de bizonyára ön is méltányolja a helyzetemet. Az a szegény öreg asszony valamivel jobban van ugyan, de azért a görcsei még egyre tartanak... Nem hallott valami szokatlan neszt, mialatt oda voltam?

Jean Paul éppen felelni akart, mikor a falra hirtelen nagy, bizarr, fekete árnyék vetődött; — egy rém-mesébe való szörnyeteg fekete árnyéka: — s az öreg ur ijedten felhőrdülve hátra tántorodott, mintha kísértetet látna.

— Mi ez?... Mi volt ez? — lihegte rekedten.
— A macska!... Oh, a macska!

S valóban a macska volt. Megunta a bujkálást a könyvek mögött, s amint most előmászott, alakja egészen elfödte a lámpást, úgy hogy óriási nagy árnyékot vetett a falra. Az öreg ur fogcsikorgatva kapta föl a drága japán-tekerces egyikét s vadul sujtott le vele a gyanutlanul duruzsoló állatra, mely ijedt nyávogással menekült ki a nyitott ajtón.

— Szörnyen ideges vagyok egy idő óta — mentegetőzött az öreg ur, — s a legcsekélyebb dolog is

fölizgat. Meg kell bocsájtania apró gyöngeségeimet, amelyek most még jobban erőt vesznek rajtam, mert senki sincs itthon a szolgálatomra. A gazdasszonyom, szegény, föl akart kelni, hogy megterít az ebédhez és fölszolgál. Én azonban, bizva az ön szives elnézésében, megtiltottam ezt és inkább magam szolgálom ki önt. De meg kell elégednie avval, amit adni tudok; s ha hija lesz, pótolja a szives készség, amellyel vendégül látom. Ebéd után aztán majd beszélgethetünk a Kake nonóról is, amelyet minden áron szeretnék megszerezni.

Jean Paul ugyan szabadkozott, de csak nagyon enyhén, mert nem akarta elmulasztani az alkalmat, hogy szóba hozhassa a likőrös ládát: erre pedig legalkalmasabbnak látszott éppen az ebéd, mivel valószínű volt, hogy mr. Clifton az ebéd végeztével likőrrel is meg fogja kínálni vendégét. Visszamentek tehát az ebédlőbe, ahol az öreg ur serényen sürgölődve csakhamar megterített és igen tisztességes hideg vacsorát szolgált föl Jean Paulnak.

A francia, mr. Clifton unszolására, alaposan hozzálátott az ebédhez. Az öreg ur, avval az ürüggyel, hogy orvosa megtiltotta neki az esteli evést, nem ült le az asztalhoz, hanem egyre szorgoskodott és csak arra ügyelt, hogy minden meglegyen, amire vendégének csak szüksége lehet. De Jean Paul mégis kényelmetlenül érezte magát; maga se tudta, miért, de valami titokzatos nyomás, fojtó előérzet nehezedett a kedélyére. Annyi bizonyos volt, hogy ez az öreg ur nagyon furcsa ember és minden udvariassága és előzékenysége mellett sem rokonszenves.

— Ah, hol is az eszem! — kiáltott föl az öreg ur hirtelen. — Azt hittem, hogy mindenre gondoltam, pedig lám: a sajtról megfeledkeztem. De még éppen jókor jutott eszembe. Olyan nagyszerű stracchinóval kínálom meg, hogy no!... De majd ön maga ítélje

meg . . . Tessék, itt van . . . Addig azonban, míg a sajtot megkóstolja, ha megengedi, ismét kimegyek pár percre és megnézem szegény gazdasszonyomat. Kérem, csak ne zavartassa magát; lásson hozzá a sajthoz is, a gyümölcshez is.

A sajt valóban jó volt, aminthogy jó volt az egész ebéd is, de különösen a bor. Jean Paul tehát jó étvággal evett és lassan iddógált hozzá. A házban halotti csönd volt — különös, nyomasztó csönd. De, amint Jean Paul, szivarra gyujtva, csöndesen borozgatott, egyszerre csak ismét hallotta az előbbi halk zörejt, mintha valaki pálcát törne ketté, vagy diót roppantana össze. Most messzebről hallatszik ez a nesz, — talán a harmadik szobából, — és kis vártatra újra ismétlődött.

Jean Paul ügyet se vetett erre a semmiségre és tovább borozgatva, türelmesen várta a házigazda visszatértét. De a különös ház temetői csöndjét semmi nesz nem törte meg többé. Csak egyszer rémlett neki, mintha kívülről, a kertből is hallana valami halk csettenést, — de talán a szél rázta az ágakat . . .

Most ismét megjelent a nagy, fekete macska a küszöbön és óvatosan fürkészve, szimatolva bámult Jean Paulra, mintha azt találgatná, hogy jól vagy rosszul fogadja-e? . . . Jean Paul levágott egy darabka húst és föltartotta, csalogatva a macskát. Az állat habozott pár pillanatig; aztán, felgörbesztve a hátát, vontatva közeledett, egy lépésnyire megállt Jean Paultól és halkán nyávogott. A francia leejtette a falatot, — a macska megette s aztán még közelebb jött.

A kellemetlen, nyomasztó csönd még egyre tartott s a ház olyan kihalt volt, mint a téli erdő. A kandallón álló gyertya csaknem tövig leégett már és Jean Paul fölkelt, hogy elfújja. A macska duruzsolva ment utána . . .

Már későre járt: — kilenc óra is elmúlt. Jean Paul kezdte kényelmetlenül érezni magát s azon tűnődött,

hogy mit tegyen. Az illendőség azt parancsolta, hogy türelmesen várjon, míg a házigazda visszajön. De a türelemnek is vannak határai... Megálit egy kép előtt és rábámult, bár a gondolatai messze jártak; a macska duruzsolva dörgölőzött a lábaihoz.

Amint a képet nézte, valami hideg léghuzamot érzett hátulról. A kép az ajtóval szemben függött és mr. Clifton félig nyitva hagyta az ajtót. Jean Paul odament, hogy becsukja, de előbb kinézett rajta... Koromsötét volt a mellékszobában és halálos csönd az egész házban, — csak a macska duruzsolt jókedvűen.

A hideg léghuzam a másik szobából jött, melynek ajtaja a folyosóra nyílt; — Tehát ennek az ajtónak is nyitva kell lennie, — gondolta Jean Paul: — sőt talán a kertre nyíló folyosó-ajtó is nyitva van... Mit tegyen most?... Figyelmeztesse-e valamivel a házigazdát arra, hogy ő még itt van? Ha a gazdasszony esetleg rosszabbul lett, talán segítségére is lehetne: — elmehetne orvosért, vagy a patikába?...

Megállt a szoba közepén és hangosan elköhintette magát... A hang élesen, erősen járta végig a szobákat s a halotti csöndben vagy féltucat halk visszhang verődött vissza... De ez volt minden: semmi más hang nem hallatszott a házban.

Jean Paul végigment a másik szobán, melynek ajtaja valóban nyitva volt. Kilépett hát rajta és hangosan szólította a házigazdát:

— Mr. Clifton!... Mr. Clifton!...

De felelet nem jött a hívó szóra, csak a visszhang verte vissza suttogva a hangfoszlányokat. Jean Paul most elszántan visszament az ebédlőbe és meggyújtott egy gyertyát. Akár illik, akár nem illik: — most már végére fog járni, hogy mit jelent ez a dolog... Kezében a gyertya, lassan végigment a folyosón, — a macska mindenütt utána. Amint a lépcsőházba ért,

majdnem elfújta a gyertyát a léghuzam: — a kertre nyíló ajtó tárva-nyitva volt!

Jean Paul becsukta az ajtót, megállt a lépcsők alján s most már tele torokból kiabált:

— Mr. Clifton! . . . Mr. Clifton! . . .

Semmi felelet. A ház oly csöndes és néma volt, mint nyári éjszakán a temető. A fölépcső mögött, mely fölfelé vezetett az emeletre, volt egy keskenyebb lépcső, mely lefelé vitt a konyhába. Csak öt-hat foka volt ennek a lépcsőnek és Jean Paul lement rajta. A lépcsők alján nyílt a konyha, mely csak félig volt betéve, s mögötte valami esetlen, bizonytalan tömeg hevert, — talán egy csomó ruha? . . .

Jean Paul magasra tartotta a gyertyát, belökte a félig nyílt ajtót, s ott hevert előtte a ruhacsomó, — egy asszony: tagbaszakadt, csinosan öltözött, középkorú nő, akinek fejét úgy szétverték és összezuzták, hogy rá se lehetett ismerni!

— Ki volt ez? . . . A gazdasszony? . . . Az a gazdasszony, akinek gyomorgörcsei annyira aggasztották a gyöngéd szívü házigazdát, hogy minduntalan kiszaladt hozzá megnézni, nincs-e már jobban? . . .

A macska föl nézett Jean Paulra és panaszosan nyávogott. Jean Paul megfordult és fölrohant a lépcsőkön, mert valami balsejtelem azt sugta neki, hogy ez még csak kezdete a szörnyü rejtélynek. Egyik ajtót a másik után lökte be, de minden szoba, amelyen végigment, sötét és üres volt. Végre, az utolsó szobának félig nyílt ajtaján lámpavilág sugárzott ki. Ez volt a könyvtár. Könyvek mindenütt, a falak mentén a padlótól föl a tetőig, könyvek az asztalon, sőt a földön is! De Jean Paul nem látta a könyveket: — nem látott semmit, csak a vért, amely, mintha elöntötte volna az egész szobát, vörös áradatként egyre emelkedett. S a vértenger közepén, az asztal mellett, karos-széken ülve, meredt feléje egy kedves arcú, szelid vonású öreg ur

akinek a feje csak vékony bőrszállagon lógott, mert a lelketlen gyilkos átvágta egész nyakát!

A kis, falba épített vas-szekrény tárva-nyitva állt s apró fiókjai fölfordítva heverték a földön. A szoba közepén állt az író-asztal, valamennyi fiókja feltörve: — és Jean Paulnak most eszébe jutott, hogy ezek a záruk csettenhettek úgy, mikor a gyilkos feltörte őket, mint az összeroppantott dió . . . Ah, most már értette, miért járt ki s be a házigazdája, s miért panaszkodott azon, hogy a kulcsait nem találja! S megértette azt is, hogy ez a vérbe fagyott öreg ur mr. Clifton: — az pedig, aki megvendégelte őt, mr. Cliftonnak a gyilkosa volt.

Jean Paul félig őrülden rohant ki a házból, hogy fölverje a szomszédos villák lakóit. Arra, ami ezután következett, soha se tudott világosan visszaemlékezni. Nők elájultak, férfiak elszörnyedve sáppadoztak, s aztán egy görcsösen zokogó szobalány roskadt össze ájultan a villa kapuja előtt . . . Végre pedig megjött a rendőrség s a kerületi kapitány kijelentette Jean Paulnak, hogy egyelőre kénytelen letartóztatni őt! . . .

Ujabb bonyodalmak.

Jean Paul fogsága azonban nem tartott sokáig. Miután kellőképpen megmagyarázta és igazolta, hogy miért volt a villában, másnap délben szabadon bocsájtották, de azért titokban állandóan megfigyeltették. A vizsgálat során azonban az egész dolog kiderült, részint a szobalány vallomásából, részint egyéb körülményekből. Az eltűnt gyilkos valami James Pooley volt, mr.

Cliftonnak gyerekkori iskolatársa. A nyomorult pár évvel azelőtt váltót hamisított, amiért börtönbe is került, noha körömszakadtig, kétségbe esetten tagadott. A szerencsétlen mr. Clifton hitt ifjúkori barátja ártatlanságában, s mikor Pooley kiszabadult a börtönből, házába fogadta titkárnak. De a hálátlan ember nem javult meg; meggyilkolja jóltevőjét, hogy kirabolhassa: — s mivel a gazdasszony utjában állt, hát meggyilkolta azt is.

A gyilkosság azonban — legalább a rendőrség véleménye szerint — nem sokat jövedelmezett neki, mert a feltört vasszekrényben, ahogy a vizsgálat kiderítette, legfőleg hatvan-hetven fontot talált. Kiderült az is, hogy a gyilkosságot nem sokkal Jean Paul látogatása előtt követhette el, aki előbb érkezett meg, mint Pooley a vasszekrény kulcsát megtalálta. Így hát, hogy végrehajthassa a rablást, vendégül kellett látnia a franciát. Szerencséje Jean Paulnak, hogy fiatal, életerős és szemfüles ember volt, különben valószínű, hogy Pooley őt is eltette volna láb alól. Így azonban beérte azzal, hogy közönként magára hagyta vendégét, hogy feltörje a szekrények fiókjait s kirabolhassa a pénztárt; mikor aztán ez sikerült, azonnal kereket oldott.

A hivatalos rendőri vizsgálat csak ennyit derített ki s a látszat valóban fődte is ezt a tényállást. Jean Paulnak azonban meg volt a maga külön véleménye az esetről s a következmények igazolták is föltevése helyességét.

Harmadnapra, amikor a vizsgálóbíró helyszíni szemlét rendelt el a meggyilkolt mr. Clifton villájában, már Southamptonban volt Renaud is a két Djalával, mert a hűséges Azár a gyilkosság hírére azonnal sürgőnyyel hívta meg őket Párisból. A helyszíni szemlén, természetesen, Jean Paul volt a koronatanu; megmutatta a levelet, amelyben mr. Clifton meghívta

ebédre s aztán körülményesen elmondott mindent, ami a villában történt, amíg ő ott volt. Aztán előállott a szobalány, aki leírta az eltűnt Pooley külsejét, s ez a személyleírás tökéletesen ráillett arra az öreges emberre, aki Jean Pault megvendégelte.

A törvényszék először az ebédlőbe ment, ahol az asztal még egészen úgy volt, ahogy Jean Paul hagyta: — az asztal terítve, rajta a vacsora maradványai. Innen, a folyosón és a melléklépcsőn, lementek a konyhába, ahol Jean Paul először tudta meg, hogy mi történt.

— A gyilkosnak mindannyiszor át kellett lépnie áldozata hulláját, — magyarázta a rendőrkapitány, — valahányszor egy-egy tányérért vagy más egyébért lejött a konyhába.

A két Djalma összeborzadva hallotta ezt és reszketve simult egymáshoz. A konyhából fölmentek a könyvtárba, amely még szintén egészen úgy volt, mint a gyilkosság éjjelén. Az íróasztal fiókja feltörve, a falba épített vasszekrény tárva-nyitva, a könyvek szerteszét a földön . . . A rendőrkapitány találomra kinyitotta az egyik könyvszekrény alsó ajtaját; kis, négyszögletes ládikó volt benne, a teteje fölfeszítve, s a ládikóban, szalma között, gondosan becsomagolva, tizenkét likőrös üveg : . .

Jean Paul szíve nagyot dobbant: — most már megtalálta a rejtély kulcsát! Nem is leplezve lázas izgatottságát, odalépett a ládikóhoz, hogy közelebről megnézzé. Kétségtelenül ez volt az a likőrös láda, melyet mr. Clifton megvett a Lawson-cégtől, s ebben kellett lenniük az elrablott gyémántoknak is . . . A francia kivette az első üveget: — már föl volt bontva és üres volt! . . . Aztán egymás után előszedte mind a tizenkettőt, — de valamennyi fel volt bontva és se likőr, se gyémánt nem volt bennük . . . A két francia és Azár jelentősen összenéztek, de egyik

se szólt semmit. De a helyszíni szemle után, mikor elváltak a rendőrkapitánytól meg a vizsgálóbírótól és lefelé mentek a lépcsőn, Jean Paul halkán odasugta Renaudnak:

— Tudod-e, mit jelent ez? . . . Az a gazember nem az elrablott hatvan-hetven fontért gyilkolt, hanem azért, ami a likőrös ládában volt!

A kis társaság meglehetősen lehangoltan ment vissza Londonba. Különösen Jean Paul volt tevert s legkivált egy körülmény aggasztotta. Mikor ugyanis elkezdte tanuvallomását és véletlenül körültekintett a szobában, megpillantotta Szidi Malukot, aki az egyik sarokban meghúzódva, szemét-száját eltátva leste minden szavát. És aztán, amint a vizsgálóbíró, egy csomó kíváncsi embertől követve, átment a könyvtár-szobába, Szidi Maluk oda is velük ment és szintén látta az üres likőrös ládát. S mindjárt aztán, hogy ez a láda előkerült, a konstantinápolyi kolduskirály is eltűnt a szobából.

Két nap telt el a helyszíni szemle óta és Jean Paul minden nap érdeklődött a rendőrségen, hogy megkerült-e már Pooley. Itt azonban napról-napra azt a feleletet kapta, hogy a gyilkosról mit sem tudnak. A francia titokban maga is nyomozott, de mivel semmiféle biztos kiindulópontja nem volt, természetesen a fáradozása se járt eredménnyel. Kutatott Szidi Maluk után is, de a török oly nyomtalanul eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

Végre, az ötödik nap reggelén, mikor a kis társaság nyomott hangulatban reggelizett, a pincér a következő sürgönyt hozta Jean Paulnak:

„Ha lehet, jöjjön azonnal a Redway-utca 8. szám alá Pooley személyazonosságának megállapítására.
Wickes.“

— Megcsípték! — kiáltott föl ujjongva Renaud és már rohant a kalapjáért. — Siessünk, barátom: ennél jobb hirt nem is kaphattál volna.

Jean Paul is izgatottan olvasta el a sürgönyt, de azért még sem osztotta Renaud kitörő örömét. Ez a Wickes a nyomozást vezető detektív volt, s ő éppen tegnap beszélt vele. És tegnap még csak annyit tudott a rendőrség, hogy Pooley valószínűleg Londonban van, mert a gyilkosságot követő reggelen Shawfordban, egy kis állomáson, kilenc-tíz mérföldnyire Southamptontól, egy egészen olyan külsejű ember váltott jegyet Londonba, mint Pooley.

— Még nem bizonyos, hogy Pooley-e, — csóválta fejét Jean Paul, a lépcsőn lemenőben. — De, ha csakugyan ő az, akkor azonnal ráismerek.

Félóra múlva már ott voltak a Redway-utcában. A 8-as számú házban nyilván „történt valami“, mert egész kis csődület volt előtte. Wickes már a lépcsőházban várta a franciákat s udvariasan megköszönte, hogy ilyen gyorsan eljöttek a hívására.

— Azt hiszem, fordult Jean Paulhoz, — hogy ön rá tud ismerni Pooleyre, ha meglátja?

— Minden esetre!

— Még ha holtan látja is?

— Holtan?! . . . .

— Ugy van, holtan, — bólintott Wickes. — Akár Pooley, akár nem: annyi bizonyos, hogy halott, mert átvágták a torkát.

A két francia megdöbbenve nézett össze, mialatt Wickes megmagyarázta szavait:

— Azért mondtam meg előre, hogy meg ne rendüljenek, ha szemtől-szemben fognak állani a hullával . . . Tessék, erre megyünk.

Fölmentek az emeletre, az egyik udvari szobába, ahol közönséges vaságyon feküdt a halott, a torka elvágva egészen a csigolyáig. Jean Paul csak rátekin-

tett, és azonnal megismerte: — valóban Pooley volt, az öreg ember, aki mr. Clifton házában fogadta őt, az mint házigazda.

— Az orvos azt mondja, hogy hajnali három vagy négy órakor gyilkolhatták meg, — magyarázta Wickes. — Ön hát ráismer, mr. Jean Paul? . . . egész határozottan?

— A leghatározottabban, — felelte Jean Paul. — Megesküdhetem rá, hogy ez az ember fogadott engem mr. Clifton házában, mint házigazda.

— Ezt magam is gondoltam, — bólintott rá Wickes. — És pedig nemcsak a személyleírásból, hanem azért is, mert megtaláltunk a szobában néhány bankjegyet azokból, melyek mr. Clifton pénztárából hiányoztak. Mr. Clifton bankárja ugyanis följegyezte a számukat s három ezek közül itt van.

— De ki gyilkolta meg? — kérdezte Jean Paul.

— Nem tudom, — felelte Wickes vállat vonva: legalább ma még nem. Itt Neville néven lakott. Saját-ságos, hogy nem rabolták ki. Átkutattuk az egész szobát és mindent rendben találtuk.

— Nem tűnt el valamelyik lakó a házból? — kérdezte Jean Paul gondolkozva.

— Wickes meglepetve, szinte fürkésző gyanak-vással nézett a franciára s aztán vontatva így felelt:

— Önnek nagyon gyorsan jár az esze. De most valóban fején találta a szöveget: egy lakó csakugyan eltűnt: valami furcsa nevű török, vagy arab . . .

— Ah?! . . . — kiáltott föl a két francia csaknem egyszerre, jelentősen összepillantva.

— Nos? . . . — kérdezte a detektív feszülten.

— Valószínűleg ez lesz a gyilkos, — felelte Jean Paul nyugodtan, mert nem akarta elárulni gondolatait a detektívnek.

— Azt hittem, hogy valami nyomot adhatnak a

kezembe, — mondta csalódottan Wickes. — Így azonban megint csak sötétben tapogatózom . . .

— Megengedi, hogy néhány bizalmas szót váltsak barátommal? — kérdezte most Jean Paul. — Talán mégis nyomra vezethetném önt.

— Kérem, csak tessék! — felelte Wickes előzékenyen és visszavonult.

A két francia rövid tanácskozás után átlátta, hogy legokosabb lesz, ha mindent őszintén elmondanak Wickesnek. Aztán behívták a detektivet és körülményesen elmondták neki a Medzsidje-rend történetét, attól a pillanattól kezdve, ahogy a marseillei rendőrkapitány lefoglalta, aztán Yerba ezredes kicserélte, majd Szidi Maluk ellopta a likőrös ládát, amelyet üresen találtak meg mr. Clifton villájában.

— Az én véleményem az, — fejezte be Jean Paul az elbeszélést, — hogy Pooley azért gyilkolta meg mr. Cliffont, mert ez megtalálta a gyémántokat a likőrös üvegben, Pooleyt pedig bizonyára Szidi Maluk gyilkolta meg, aki a törvényszéki helyszíni szemlén szintén jelen volt és látta az üres ládát. Ő is azonnal tisztában volt azzal, hogy Pooley rabolta el a gyémántokat; nyomozta tehát a gyilkost és szerencsésebb volt, mint ön. Mikor pedig megtalálta, rögtön meggyilkolta és visszavette tőle a gyémántokat . . .

Wickes terjedelmes jegyzőkönyvet vett föl az esetről és félóra múlva már az összes londoni detektívek Szidi Malukot nyomozták.

Két tolvaj a csapdában.

Jean Paul és Renaud gondolatokba mélyedve hajtottak vissza a fogadóba. Ez a váratlan fordulat

mindkettőjüket nagyon megrendítte. Ugy látszott, hogy a gyémántokon átok fekszik, mert egyik gazdája a másik után erőszakos halállal mulik ki. Először Clifton és most Pooley: — s ki tudja, nem ez lesz-e a sorsa Szidi Maluknak is? . . .

Amint a kocsis a Trafalgar-Squareon robogott végig, Jean Paul hirtelen összerезzent, Egy csukott kocsi jött velük szemben, s amint ő szórakozottan bepilantott a kocsi belsejébe, úgy rémlett neki, hogy Yerba ezredes komor, gögös arcát látja . . . Az egész csak egy pillanatig tartott, mert mint a két kocsi gyorsan ment, — de Jean Paul nagyon jól emlékezett az ezredes szurós, kegyetlen szemeire, és nem csalódhatott, hogy valóban őt látta. Mindamellett egyelőre nem szólt Renaudnak semmit; de, mikor hazaértek, rögtön felcsöngette a pincért szobájába s megkérdezte tőle:

— Nem hozhatná föl az utolsó három napon megjelent londoni ujságokat?

— Ha még megvannak uram, szívesen.

— Ha félóra alatt fölhozza őket, öt shilling borra-
valót kap, — mondta Jean Paul.

A pincér azonnal lesietett s még tíz perc se telt bele, máris hozta a kívánt lapokat. Jean Paul figyelmesen végig böngészte az „*Apró hirdetéseket*“ s végre fölhozatta a pincérrel a „*Londoni utmutatót*.“ Pár pillanatig lapozott benne, s aztan elégedetten mondta Renaudnak, aki mit se értett az egészből:

— Lehet, hogy sötétbe ugrás lesz, de azért megpróbálom. Olvasd csak ezt az apróhirdetést . . .

Odamutatta a „*Daily News*“ tegnapi számát, melyben ez a rövid izenet volt:

„*Zadig*. — Holnap itt Londonban vagyok. Elém jöhetsz egy harminc vagy nyolc órákor. —

Meldon.“

— Ez csak semmi?! — szólt Renaud vállat vonva.

— Én pedig azt hiszem, hogy itt van Yerba ezredes lakás-címe, — felelte Jean Paul mosolyogva.

— Yerba ezredes, — csodálkozott Renaud. — Hogy jut eszedbe éppen ő?

— Csak úgy, barátom, — felelte Jean Paul, — hogy az imént, mikor haza felé jöttünk, megláttam őt és meg is ismertem egy csukott kocsiban. Valószínű, hogy éppen akkor érkezett a vasutról, mivel podgyász is volt a bakon. Azt hiszem, hogy megtudta valahogyan, hogy Szidi Maluk itt Londonban van s ő is utána jött... Hiszen tudod, hogy mily kitűnő kémrendszerrel dolgoznak ezek a törökök!... Már most, azt a cinkosát, aki Szidi Malukot kinyomozta itt, az apró-hirdetések közt értesíti megérkezéséről s egyuttal itt tudatja vele a lakását is.

— Ebben az apró-hirdetésben, — kételkedett Renaud, fölvevén a lapot: — Ha százszor olvasom is, akkor se talállok benne semmit!

— Nos, figyelj csak ide, — kezdte Jean Paul a magyarázatot. — Mindenek előtt: a „*Zadig*“ török név, tehát a föltevés nem valószínűtlen. Ha most elolvasod a hirdetést, látni fogod, hogy nagyon bőbeszédű; már pedig az ily hirdetéseknel a szavakat kell megfizetni, s ezért mindenki igyekszik szűkszavu lenni. Rendes szövegezéssel ez lett volna a hirdetés: „*Holnap érkezem. Várj egy harminckor vagy nyolckor. Meldon.* Összesen nyolc szó, tizenkettő helyett. Csupa ismétlés és fölösleg a többi, amit pazarlás megfizetni. Aztán meg furcsa, hogy ha a hirdetésnek csak minden második szavát olvasom, egészen más az értelme. Az eredeti hirdetés ez: „*Zadig. Holnap itt Londonban vagyok. Elém jöhetsz egy harminc vagy nyolc órákor. Meldon.*“ Ha most minden második szót olvasom, akkor ezt az üzenetet kapom: „*Zadig. Itt vagyok.*

Jöhetsz harmincnyolc Meldon.“ . . . A csattanót pedig fölteszi erre a következtetésre az, hogy „Meldon“ utca valóban van Londonban, s ennek az utcának van 38-as száma is, mert a 40-ik számú házban van a Beck-féle csapszék.

— A dolog kezd izgató lenni, — kiáltott föl Renaud ragyogó szemekkel. — Annyi bizonyos, hogy kalandnak kaland, s holnap első dolgunk lesz, hogy megnézzük: miféle tanya az a Meldon-utcai 38-as számú ház.

— Lehet, hogy sötétbe-ugrás, — fejezte be Jean Paul a beszélgetést: — de az is lehet, hogy nyomra vezet . . .

A két francia másnap reggel korán elindult Euston felé és csakhamar meg is találta a Meldon-utcát. Gyalog mentek, hogy föltünést ne keltsenek a különben elég tisztességes és csöndes utcában, melynek több házán, illetőleg kapuján ott lógott a „Csinosan butorozott szoba kiadó“ cédula. A 38-as számú-ház egészen az utca végén volt, mindjárt a Beck-fogadó mellett.

— Előbb nézzünk körül, — mondta Jean Paul; — aztán majd betérhetünk a korcsmába.

A 38-as számú házban nem volt semmi különös; olyan volt, mint a többi: poros függönyök, nem nagyon tiszta ablakok, omladozó vakolat. A Beck-fogadó mellett szűk alagútféle folyosó nyílt és vezetett, valószínűleg, a tulsó utcába.

— Nézzünk be ide is, — mondta Jean Paul; de, alighogy végigmentek a folyosón, mely nem a tulsó utcába, hanem csak az udvarba vezetett, Renaud megragadta és visszarántotta Jean Pault.

— Vigyázz! — suttogta izgatottan. — Nézz föl az emeletre! Ah, végre megtaláltuk . . . . Valóban ő az!

Jean Paul föltekintett az emeletre s csakugyan

megpillantotta Yerba ezredest, a ki csak egy ingben ült az ablak előtt és borotválkozott.

— Vigyázz, hogy meg ne lásson! — aggódott Renaud.

— Az most nem lát senkit, csak önmagát, — nyugtatta meg barátját Jean Paul mosolyogva: — hiszen a tükörbe néz! . . . Hanem itt mégse maradhatunk. Menjünk be a fogadóba. Azt hiszem, az első emeleten lesz billiard-szoba; onnan majd szemmel tarthatjuk az ezredest.

Bementek a fogadóba, de billiard-szoba nem volt. Ellenben az első emeleten csupa külön-szobák voltak. A franciáknak ez is mindegy volt. Külön szobába mentek hát az első emeleten s onnan lesték Yerba ezredest, a ki szintén az első emeleten volt, velük szemben, a másik házban. Ez a várakozó les azonban ugyancsak próbára tette a két francia türelmét és idegeit. Yerba ezredes csakhamar elment az ablaktól, magával vitte a tükkrét is és egy darabig nem láttak belőle semmit. Azt kezdték gyanítani, hogy már el is ment hazulról, mikor egyszerre csak ismét megjelent az ablakkal szemben álló asztal mellett. Nagy borosüveg volt a kezében, a melyből éppen a dugót húzta ki.

Most azt is észre vették, hogy Yerba ezredesnek vendége van, mert hirtelen két fej hajolt le az asztal fölé; Yerba és társa nyilvánvalóan figyelmesen vizsgáltak valami apró lárgyat. Hogy mi volt ez, azt nem láthatták, noha Renaud ugyancsak nyujtogatta a nyakát. A vendég ugyanis háttal fordult az ablak felé, úgy hogy a szoba belsejét egészen eltakarta. Így nézelődtek egy darabig mind a ketten s aztán egyszerre ott hagyták az ablakot, de a pintes üveg az asztalon maradt. Pár percnyi szünet után Yerba ezredes, most már kalap a fején, ismét megjelent az asztalnál s kezdte bedugaszolni a palackot.

— Uj dugó, — jegyezte meg Jean Paul ; — úgy látszik, a régi szétmorzsolódott.

Yerba ezredes, miután bedugaszolta az üveget, pecsétviaszt szedett elő, lepecsételte vele s aztán beletette egy kézi táskába s eltűnt a szoba hátterében.

— Azt hiszem, most már elmennek hazulról, — mondta Jean Paul. — Sietve elénk kell tehát vágnunk, hogy el ne veszítsük őket szem elől.

Gyorsan lementek az ivóba, ahol Jean Paul fizetett, mialatt Renaud előre szaladt, hogy szemmel tartsa az utcát.

— Ott mennek, ni ! — mondta izgatottan, mikor Jean Paul is kijött: s Yerba ezredes, kezében a táska, csakugyan éppen befordult társával együtt az utca szögletén.

A franciák futva mentek a szögletig s onnan lesték a két törököt. Aztán, vagy ötven lépésnyiről utcáról-utcára követték őket egészen Tottenham-Courtig, ahol Yerba ezredes kocsiba ült társával együtt. Kocsiba ült a két francia is s így követték a gyanus törököket egészen Whitehallig, ahol kocsijuk egy szűk fasorba fordult be. Itt Jean Paul megállította a kocsit s az ablakon át leste, hogy mi történik. A fasorban jobbadán egészen új, vagy még épülőfélben levő házak voltak és Yerba ezredes kocsija a negyedik vagy ötödik ház előtt állott meg. A két török kiszállt, s miután Yerba kifizette a kocsit, mind a ketten bementek a házba.

— Gyorsan utánuk ! — kiáltotta Jean Paul s kiugorván a kocsiból, öt shillinget nyomott a kocsis kezébe.

A ház, amelybe Yerba ezredes bement, szintén új volt s még nem régen készülhetett el. Bizonyos, hogy a földszintje még lakatlan volt s az emeleteken se mindenütt laktak. Jean Paul és Renaud hallgatózva

álltak meg a lépcsőházban. Hallották, hogy Yerba ezredes és társa beszélgetve mennek fölfelé a lépcsőkön. Utánuk lopóztak ők is, emeletről-emeletre, de gondosan vigyáztak, hogy a két török észre ne vegye őket. Ezek azonban hátra se tekintettek, csak gondtalanul beszélgetve mentek egyre fölfelé, egészen az utolsó emeletig . . . Aztán hallani lehetett, hogy becsöngetnek valahol, mire kinyílt és hangosan becsapódott mögöttük az ajtó.

Jean Paul és Renaud lábujjhegyen mentek végig a folyosón egészen addig az ajtóig, amelyen Yerba ezredes becsöngetett és eltűnt. Az ajtón nem volt semmi név és a két francia csalódottan nézett össze. Majd Jean Paul odatartotta fülét a kulcslikhoz, — de halk, zavaros hangmorajon kívül semmi egyebet nem hallott. Ugy látszott, hogy dupla ajtaja van a szobának, vagy pedig a bentlévők nagyon halkan beszélgetnek.

— Nem értem, — csóválta fejét Jean Paul. — Ugyan mit kereshet itt Yerba ezredes?

— Egyelőre várjunk, — vélte Renaud, — de ne idefönt, az ajtó előtt, mert itt meglephetnének, ha hirtelen kijönnek. Lent, ugyanezen lakás alatt, láttam egy üres szobát, amelynek még ajtaja sincs. Menjünk oda.

Lementek tehát és feszülten hallgatózva várakoztak. Egyik félóra a másik után telt, de semmi se történt. Végre Jean Paul már kezdte unni a dolgot.

— Menjünk innen, — mondta kedvetlenül. — Ki tudja, mi dolga van Yerba ezredesnek odafönt! Annyi bizonyos, hogy . . .

E pillanatban valami ijesztő emberi hang hallatszott felülről, abból a lakásból, ahova Yerba ezredes belépett. Nem volt ez sikoltás, se jajgatás, — de a két francia ereiben mégis megfagyott hallatára a vér . . . Most jó darabig csönd lett; aztán hangosan sivalkodó

kacagás hallatszott: — Őrült, fülsértő kacagás, üvöltő ujjongás, igazi nevetőgörcs. amely egyre tartott, folyton megújult, ismétlődött, hogy szinte csoda volt, hogy emberi tüdő kibírhassa . . . És aztán ismét halotti csönd.

A két francia megdöbbenve bámult egymásra. De, még mielőtt szólhattak volna, ismét megújult fönt a sivalkodás, mely pokoli vigasság förtelmes röhejében veszett el. Így csak a halálra gyötört ember kacaghatott iszonyu kinjában!

— Mintha dorbézoló ördögök szabadultak volna el láncaikról, — suttogta Renaud összeborzadva; de, még be se végezte szavait, mikor ismét fölhasant fejük fölött a vérfagyasztó kacagás.

— Mi történik odafönt? — kérdezte Renaud és tanácstalanul bámult Jean Paulra. — Fölmenjünk és bezörgessünk az ajtón? . . .

— Csitt! — suttogta Jean Paul és megragadta halálsápadt barátja karját.

Az őrjöngő, rémes kacagás még szilajabbul ismétlődött meg, de most már hörgő, fuldokló zokogásban halt el, majd pedig újra hangos, fülsértő sikoltás követte.

— Annyi bizonyos, — mondta most Jean Paul, — hogy odafönt legalább hárman vannak, de kettő csöndes, mert csak egynek a hangját halljuk. Hogy a másik kettő mit művel evvel az egygyel, azt nem tudhatjuk, de tovább már nem várhatunk . . . Én itt maradok, Renaud; te pedig fuss a rendőrségi palotába és hozd ide Wickest. De siess, ahogy csak tudsz. A sarkon találsz kocsit s hozz legalább két-három rendőrt is . . .

Mialatt Renaud futva lerohant a lépcsőkön, odafönt ismét megújult az őrjöngő kacagás és Jean Paul csak azon csudálkozott, hogy az egész házban senki se mozdult e rémes hangok hallatára, melyek fölverték

a néma csöndet. Körülbelül tíz perc telhetett el szinte halálos csöndben, amikor Jean Paul hirtelen erős lábdobogást hallott a feje fölött, amire megint néhány percnyi halálos csönd következett. Aztán hallotta, amint az ajtó kinyílt, s gyors léptekkel siet le egy-két ember a lépcsőkön. A francia egészen behuzódott a szobába, hogy meg ne lássák, s egész világosan hallotta, amint Yerba ezredes odaszólt társának:

— Legalább öt percnyi egérutunk van; de ugyancsak sietnünk kell, hogy a nyomunkba ne eredjen.

Jean Paul habozva nézett a két lefelé rohanó török után, s nem bírta elhatározni, hogy ezeket kövesse-e, vagy pedig fölmenjen az emeletre s megnézze, mi történik ott? . . . Mivel azonban őt csakis a gyémántok s ezekkel kapcsolatban első sorban Yerba ezredes személye érdekelték, gyorsan arra szánta magát, hogy a törököket követi. Utánuk szaladt tehát, s mire leért az utcára, még éppen látta, amint Yerba ezredes és társa befordulnak a sarkon. Sietve ment végig az utcán s mindig ötven-hatvan lépésnyire mögöttük járt, hogy el ne téveszsze őket szem elől.

A két török ugyanazon az úton ment hazafelé, amerre jött. A Tottenham-Courton kocsiba ültek, és Jean Paul, természetesen, szintén kocsiba ült, hogy kövesse őket.

Jó félóráig hajtottak a törökök keresztül-kasul London utcáin teljesen céltalanul, mintha csak ki akarnák fárasztani Jean Pault. Körülbelül egészen bizonyos volt, hogy észrevették őt, illetőleg a kocsit, mely makacsul követte őket mindenfelé és szabadulni akartak tőle. Ez azonban nehezen ment, mert Jean Paul hiúz-szemekkel leste áldozatai minden mozdulát. Végre Yerba ezredes, úgy látszott, meguntta ezt a hajszát; kisárójával együtt leszállt a kocsiból, kifizette

a kocsist és gyalog indult meg a legelső földalatti villamos-állomás felé. Jean Paul mindenütt a nyomukban volt s a földalatti állomáson alig pár lépésnyire állt meg tőlük. Yerba ezredes, mintha észre se vette volna a franciát, halkan beszélgetve társával, cigaretázott. Most berobogott a vonat az állomásra. A két török egyenesen a kocsi ajtaja felé tartott, előre-bocsátva a többi utasokat, akik tolakodva igyekeztek helyhez jutni. Már mindenki beszállt, csak ők hárman, — Jean Paul és a két török — álltak még a kocsi előtt. Az ezredes mohón szivta cigarettáját, mintha sajnálná eldobni, s közben társát tessékeltte előre a kocsiba.

— Tessék beszállni, mert indulunk! — szólt a kocsivezető türelmetlenül.

— Azonnal! — felelte Yerba ezredes, még egyet szippantva cigarettájából, s előre indult, mintha beakarna lépni a kocsiba.

Jean Paul nyugodtan szállt be közvetlen az ezredes előtt, várva, hogy a két török is utána jön. Yerba ezredes még egyet szippantott cigarettájából és a bodorüstfelhőt egyenesen a kocsivezető arcába fujta.

— Indulunk! — kiáltott rá bosszusan a kocsivezető. — Dobja el a cigarettáját, mert tovább már nem várok.

— Bánom is én! — felelte Yerba ezredes kihívóan vállat vonva.

A kocsivezetőt egészen kihozta sodrából ez a hetvenkedés. Dühösen becsapta a kocsi ajtaját és megnyomta villamos csengőt... Jean Paul hasztalan lökdöste félre az utasokat, hogy kiugorhasson a kocsiból: — már későn volt! A vonat dühörögve indult el s a lóvá tett francia fogcsikorgatva nézett Yerba ezredes gunyos arcába, aki szép csöndesen megfordult és társával együtt fölment a lépcsőkhöz...

Ez alatt Renaud lóhalálban hajtattott a rendőrségre.

Szerencsére azonnal megtalálta Wickest, elmondta neki, hogy miről van szó, s néhány perc múlva már uton is voltak négy rendőrrel meg az orvossal a fasor felé. Körülbelül háromnegyed óra telhetett el azóta, amióta elvált Jean Paultól s bizonyosra vette, hogy barátját még ott találja a helyén. Legnagyobb meglepetésére azonban Jean Paulnak nyoma se volt a házban. Nem tudván mire vélni a dolgot, Wickessel együtt föl-sietett a legfelső emeletre, egyenesen abba a lakásba, ahonnan az a rémes kacagás hallatszott.

— A törvény nevében! — kopogott Wickes az ajtón.

Semmi felelet. A rendőrök, a detektív intésére, neki feküdtek az ajtónak és betörték... A szoba azonban üres volt. Minden butorzata egy asztal, négy szék meg egy ágy volt, s asztalon ott állt a pintes üveg, melyet Yerba ezredes hozott oda. Az üvegben már alig volt bor, de a poharak csaknem színültig voltak. Három pohár volt összesen az asztalon. Az orvos megszagolta a poharakat meg a pintes üvegben levő bort s aztán megmagyarázta az egész esetet.

— A bor tiszta volt, de az egyik pohárba hasist kevertek a gazemberek. Ettől az izgató szertől kacagott és üvöltött úgy az a boldogtalan. S a másik két gazember, hogy szintén el ne kábuljon a hasistól, nem a pintes üvegbe keverte azt, hanem csak abba a pohárba fecskendezett belőle, amelyből áldozatuk ivott.

— S hová lett az áldozat? — kérdezte Wickes.

— Bizonyosan megszökött, mihelyt a mámorból kijózanodott, — felelte az orvos. — Ha nem nagy mennyiséget kapott, félóra vagy egy óra alatt kijózanodik.

Wickes átkutatta az egész szobát, de nem talált benne semmit. Kedvetlenül ment vissza hivatalába, mert az eddigi nyomozás teljesen eredménytelen maradt és Londonnak valamennyi titkos rendőre hiába kutatta

Szidi Malukot. Ugy íátszott, hogy a kolduskirályt elnyelte a föld, vagy pedig kitűnő szövetségesei, bűntársai lehettek, akik elrejtették.

Renaud csüggedten ment haza, s már otthon találta Jean Pault is, aki valósággal magánkívül volt elkese-redésében. Hogy Yerba ezredes így tudja járjon az eszén s ily egyszerű fogással lerázza őt a nyakáról; — mégis gyalázat volt. Most már ismét elvesztette szem elől és hiába kereste a Meldon-utcában is. A töröknek volt esze és nem tért vissza abba a lakásba, mert gondolta, hogy bizonyára keresni-jogják ott. És Jean Paul még csak föl se jelenthette a rendőrségen, mert hiszen Yerba ezredes semmit se követett el, amit a büntető törvénykönyv tilt... Hogy hasissal elkábitott valakit? ... Hát hol volt ez a valaki, s miért nem tesz panaszt, ha csakugyan sérelem esett rajta?

Országos Széchényi Könyvtár

A hamis és az igazi gyémántok.

Két nappal e csufos fölsülés után Wickes telefonált Jean Paulnak, hogy látogassa meg. A két francia rögtön a rendőrségre hajtatott, ahol Wickes szóltanul elébük tett egy levelet. A levél címe rövid volt: „*Főkapitányság — London*“; de a két franciát nem ez lepte meg, hanem az, hogy mind a címet, mind pedig a tartalmat klvágott újságbetűkből ragasztotta össze a levél küldője. A szövege ez volt:

„*Redway-utcai gyilkosok, három török, régi házban rejtőznek Larter- és Rook-utca sarok. Siessenek!*“

— Ha érdeklí önöket, — szótt Wickes udvariasan, — együtt mehetünk, s ha sikerül megcsipnünk a

gyilkosokat, önök mindjárt igazolhatják a személyazonosságukat is.

Wickes még egy rendőrt vett magához, s így indultak el négyen a megjelölt ház felé. A Westminster-hidon túl kiszálltak a kocsiból s gyalog mentek, hogy kerüljék a föltünést. Az utca elég néptelen volt, mert jobbra-balra egymást érték az üres telkek. Az a földszintes ház is magányosan állt a sarkon, amelyet kerestek. Magas falkerítés fogta körül az udvart s a kapuja be volt zárva; a rendőr azonban néhány pillanat alatt kinyitotta. Ekkor mindnyájan bementek, s az a négy polgári rendőr, aki eddig az utcában őgyelegve leste a házat, most minden kijáratot elállt.

— Ha itt vannak, — mondta Wickes halkan, mialatt fölmentek négy-öt lépcsőn a verandára, — bizonyosan a padláson rejtőznek; mi azonban legelőször is a házat kutatjuk át.

Szobáról szobára mentek, de pornál, pizsoknál egyebet sehol se találtak és csakis lépteik zaja verte föl a ház néma csöndjét.

— Pedig nem régiben jártak itt, — mondta Wickes, — figyelmesen vizsgálva a padlót. — Mindenfelé lábnyomokat látok a porban; a madarak azonban, úgy látszik, már kirepültek.

A konyhában már világos nyomok is mutatták, hogy a háznak nem rég lakói voltak. A földön ugyanis kenyérdarabok heverték, s három helyen is ujság-papiros volt kiterítve a földön . . .

— Nézzék, — mondta Wickes: — ezeken az ujság-papirosokon ültek, még pedig úgy, hogy maguk alá rakták a lábaikat.

— Szidi Maluk és két cinkosa! — kiáltott föl Jean Paul hirtelen: — török szokás, hogy a hodzsáknak nem szabad a puszta földre ülniük, s ezt a szokás itt is megtartották.

— Ez mind szép és helyes, — bólintott rá

Wickes: — de baj, hogy elkéstünk. Most azt kell kutatnunk, hogy hová mentek; előbb azonban nézzük meg a padlást is.

Már megfordultak, hogy kimennek a konyhából, mikor Jean Paul észrevett valamit a sarokban. Az első tekintetre piszkos rongy-darabnak iátszott, de azért Jean Paul mégis odament és fölvette. Szürke musszelin volt, és Jean Paul érezte, hogy apró, kemény tárgyak vannak benne. Lassan kibontotta, és . . . és . . .

— Ide nézzenek! — kiáltott föl izgatottan: — ebben a rongyban találtam, itt a földön!

És csörgetve rázta tenyerében a tizenöt-husz követ, melyek közt az egyik majdnem akkora volt, mint egy kisebb fajta dió.

— Uram, segits! — ujjongott Renaud: — megkerültek a gyémántok!

— Azt hiszem, — szólt Wickes, alig tudva elfojtani izgatottságát, — hogy egyelőre le kell foglalnom ezeket a köveket

— De hogyan az ördögbe hagyhatták itt? — álmélkodott Renaud.

— Igazán érthetetlen! — csóválta fejét Jean Paul is elgondolkozva.

— Annyi bizonyos, hogy a köveket magukkal vihették volna akkor is, ha szöktek és gyorsan kellett távozniuk, — mondta Wickes. — Sőt szinte hihetetlen, hogy valamelyik nem hordozta mindig a zsebében a köveket, hanem úgy hevertették itt, mint az értéktelen kavicsot . . . De most nem érünk rá találgatásokra; s ámbár a gyémántokat megtaláltuk, a fő mégse ez most, hanem az, hogy kézrekeríthessük a gyilkosokat.

Elementek tehát a házból, amelyet Wickes még egyszer a leggondosabban átkutatott, de — persze — eredménytelenül, s ekkor Wickes mindjárt a háztulajdonost kereste meg, hogy hátha tőle kaphatna valami

fölvilágosítást a ház titokzatos lakóiról . . . A háztulajdonos jóképű, tagbaszakadt nyárspolgár volt, aki nyilvánvalóan semmit se tudott arról, ami a házban történt.

— Üresen állt a házam, — magyarázta mentegőzve, — s a hét elején egy *gentleman* látogatott meg, aki azt mondta, hogy egy papiros-gyár ügynöke s mivel a gyár raktárhelyiségei csak az új negyedben lesznek szabadok, arra kért, nem engedném-e meg, hogy addig a két hétig, míg a negyed kezdődik, néhány bál papirost beraktározhasson a házamba. Öt fontot kínált erre a két hétre, s ez olyan ajánlat volt, hogy habozás nélkül átadtam neki a kulcsokat . . .

A további kérdezősködésre kiderült, hogy az állítólagos ügynök „Turner“-nek nevezte magát s kissé idegenes kiejtéssel ugyan, de azért kltünően beszélt angolul. Külsejének leírásából pedig Jean Paul azonnal ráismert Yerba ezredesre.

Jean Paul még jóformán rá se ért fejét törni ezen a rejtélyen, mikor máris egy újabb bonyodalom zavarta meg. Ebéd után ugyanis Wickes lélekszakadva állított be hozzá a fogadóba, s előszedven zsebeiből az elhagyott házban talált köveket, így szólt a franciához:

— Nézze meg jól . . . Hát nem pompás drágakövek, mi?

— Valóban azok! — felelte Jean Paul.

— És mégse gyémántok! — kiáltott föl Wickes elkeseredve. — Közönséges csehüveg valamennyi.

— Micsoda? — — hőkent meg Jean Paul.

— Közönséges csehüveg, — ismételte Wickes. — És nem én mondom ezt, hanem Wetherby, az aranyműves, aki pedig legelső szakértő, talán az egész világon.

Ez nagy meglepetés volt. E szerint Szidi Maluk nem az igazi gyémántokat találta meg Pooleynél, —

vagy pedig kicserélte őket ezekkel a hamis utánzatokkal. Mert, hogy a kövek hamisak voltak, az kétségtelen volt. Jean Paul maga is meggyőződött erről, mihelyt a köveket igazi gyémántok közé tették. Tüze, fénye elveszett a többiek ragyogása mellett s a laikus is láthatta, hogy közönséges utánzatok. Ha pedig utánzatok voltak, akkor mi köze volt hozzájuk Yerba ezredesnek, aki a magányos házat kibérelte, — még pedig nem is a maga, hanem Szidi Maluk számára? . . . És hova lettek az igazi gyémántok: — hova lett Szidi Maluk a cinkosaival együtt, s hol van Yerba ezredes, aki, úgy látszott, érthetetlen módon összebarátkozott Szidi Malukkal, aki pedig meglopta őt Marseilleben? . . . Mind oly kérdőjelek, melyekre Jean Paul hiába kereste a feleletet!

* * *

Teljes öt nap mult el a legcsekélyebb esemény nélkül. Jean Paul már azon gondolkozott, hogy ne utazzanak-e vissza Franciországba, mikor egész váratlanul olyan látogatója akadt, akire éppen nem számított. Még nagyon korán volt és Jean Paul alig hogy megreggelizett, mikor a pincér odajött hozzá.

— Egy ur van itt, — mondta, — és beszélni óhajt önnel. Yerba ezredes a neve.

— Hogy mondta? — kiáltott föl Jean Paul, mert nem akart hinni a füleinek.

— Yerba ezredes, — ismételte a pincér. — Én legalább így értettem.

— Vezesse föl a szobámba, — parancsoita Jean Paul s ő maga is azonnal fölsietett.

A látogató valóban Yerba ezredes volt, de mennyire megváltozott! Összetört, megöszült ember, — husz esztendővel idősebbnek látszott, mint egy héttel ezelőtt.

— Azért jöttem. — szólt halkan, töredezve, —

hogy megegyezzünk. Intézzük el a dolgot ketten, magunk között.

— Miféle dolgot? — kérdezte Jean Paul.

— Ne vesztegessük az időt, — mondta Yerba ezredes; idegesen vállat vonva: — hiszen jól tudja, mire célzok. A gyémántokról van szó... Mind a ketten vadásztunk rája s én meg is kaparítottam. De hajlandó vagyok megosztani rajta önnel.

— Nem értem, bizalmatlankodott Jean Paul, — hogy miért akar osztani velem?

— Az ok nagyon egyszerű. Bajban vagyok és segítő társra van szükségem. Ezért akarok osztani.

— Bajban van?... Talán a rendőrségtől fél? — kérdezte Jean Paul.

— A rendőrségtől?... Szó sincs róla. Tudom, mit gondol; de nagyon téved. Annyira nem félek a rendőrségtől, hogy már magam akartam oda menni, de aztán azt gondoltam, hogy mégis jobb lesz, ha felezek önnel. Mert igaz ugyan, hogy a rendőrség megszabadíthatna, de akkor a gyémántokból nem kapnék semmit. Mig így, ha önnel sikerül megegyeznem, megkapom a kincs felét. Nos?...

— Csak tovább, — szolt Jean Paul hidegen: — még mindig nem látok tisztán.

— Pedig oly világos az eset! — türelmetlenkedett Yerba ezredes. — Mikor Szidi Maluk ellopta tőlem a ládát, melyben a gyémántok voltak, föladta az egészet egy southamptoni szállító-céghez a saját címére, s ő maga Bordeaux városon át Londonba szökött. A ládát nem válthatta ki idejében, mivel önök állandóan lesték; így aztán mr. Clifton vette meg árverésen. Pooley, mikor meglátta gazdájánál a gyémántot, meggyilkolta érte mr. Clifont és Londonba jött zsákmányával. Szidi Maluk, akinek egész csomó betörő és tolvaj cinkosa van itt a londoni söpredék között, kinyomozta

Pooleyt és meggyilkolta, hogy kézre kerithesse a gyémántokat. Ebben nekem semmi részem se volt . . .

Da azért a gyilkosság hasznából részt kíván, ugy-e? — kérdezte Jean Paul gunyosan. — Minden esetre szép dolog!

— Hagyjuk ezt, — mondta Yerba ezredes cinikusan. — Az üzlet üzlet, s az üzletben nincs gazember, csak ügyes ember. A gyilkos Szidi Maluk; ez tehát teljesen az ő dolga. Most ön az üzlet-társam, ha ugyan az akar lenni . . .

— Előbb halljuk a dolgot végig.

— Én viszont megtaláltam Szidi Malukot, mert nekem is vannak embereim a török nagykövetség titkosrendőrei közt, — folytatta Yerba ezredes. És első dolgom volt, hogy elvegyem Szidi Maluktól a gyémántokat . . .

— A hasissal, mi? — kérdezte Jean Paul megvetően.

— Nem, — rázta fejét Yerba ezredes. — A hasissal csak a cinkosát vallattam ki, hogy hol lakik Szidi Maluk. S mikor megtaláltam, elvettem tőle a gyémántokat. Tulajdonképpen csak visszavettem tőle, amit ellopott tőlem . . .

— S ön viszont én tőlem! — vágott közbe Jean Paul maró gunynyal. — S miután meglopta Szidi Malukot, elárulta rejtekhelyét a rendőrségnek. Szép zsványbecsület!

— A dolog azonban még se sikerült úgy, ahogy terveztem, — folytatta Yerba ezredes, ügyet se vetve a maró megjegyzésre. — Az volt a szándékom, hogy másnap kora reggel Hollandiába utazom, mert a gyémántot ott lehet legjobban és leggyorsabban eladni. De mikor a liverpool-utcai vasút-állomásnál meg akartam kérdezni, hogy mikor indul e vonat: Szidi Maluk már ott várt rám két cinkosával a pénztár előtt!

— E szerint ön csapdába került, — gunyolódott Jean Paul.

— Ugy van, csapdába kerültem, — sóhajtott az ezredes. — Ennek most három napja, teljes három napja; s ettől a pillanattól kezdve soha egy percre se hagytak el: éjjel-nappal mindig a sarkamban voltak. Most is lesnek rám, valahol kívül . . . Nincs nyugtom tőlük . . . Hozasson brandyt, kérem . . . Már alig állok a lábamon.

Jean Paul csöngetett és megvárta, míg Yerba ezredes az egész pohárral egyszerre fölhajtotta. A török nagyot lélezett s aztán így folytatta:

— Most nem merek elmenni a gyémántért, amelyet jó helyen rejtettem el. Mikor a vasuthoz kimentem, nem volt nálam podgyász s azt hiszem, hogy ezért nem gyilkoltak meg eddig. Szidi Maluk azt várja, hogy mozduljak Londonból s csak akkor üt rajtam. Mert tudja, hogy akkor magammal viszem a gyémántokat is. A kövek meg vannak és biztos helyen vannak; de nekem az életem forog kockán, ha értük megyek. Ah, mily irtózatoss ez! . . . Öt napon és öt éjjelen át követtek, lestek mindenütt, amerre csak mentem, s azt hiszem, hogy nem is aludtak . . . oh, hisz én magam se aludtam egy percre se! Ezért szántam rá magamat az áldozatra, hogy mindent megosztok önnel. A gyémántokat megfellezzük, Szidi Malukot pedig a rendőrség kezébe juttatjuk. Hogy pedig lássa, mennyire megbízom önben, mindenek előtt megmondom, hogy hol vannak a gyémántok s ön menjen el értük . . . Nos, elfogadja?

— Nekem elég volt, amit hallottam, — felelte most Jean Paul komolyan; többre nem vagyok kíváncsi és kijelentem, hogy ajánlatát nem fogadhatom el.

— Micsoda? . . . Visszautasítja? . . . Nem fogadja el a felét? Hát ugyan mennyit akarna belőle?

— Az egészet, — felelte Jean Paul határozottan, — mert hiszen a gyémántok mind az enyéme. Öntől azonban semmit se akarok és nem is fogadok el. Ezzel hát tisztában vagyunk egyszer s mindenkorra. Önnek pedig azt ajánlom, hogy menjen el a rendőrségre, és pedig minél előbb menje el, nehogy a rendőrség látogassa meg önt. Ezt a tanácsot adom, és ajánlom, fogadja meg minél előbb, mert még bajba kerülhet.

Yerba ezredes álmélkodva, bambán bámult Jean Paulra. Meglátszott rajta, hogy erre nem számított, de azért, — pár pillanatnyi komor tusakodás után, — fölkelte a székről és rekedten így szól:

— Hát jól van; ezt is elfogadom. Semmi bűntényben részes nem vagyok és nyugodtan mehetek a rendőrségre is.

Lementek az utcára s ott Jean Paul intett egy bérkocsinak, mely a sarkon állt. De ekkor Yerba ezredes, aki szorongva és gyanakodva tekintgetett körül, mást gondolt, mert sehol se látta üldözőit, s azt hitte, hogy megmenekülhet előlük.

— Nem megyek önnel, — mondta hevesen; — minek is mennék? . . . Ki-ki a maga útján. Én is a magamén, ön is.

Hirtelen megfordult, hogy elmegy, de Jean Paul rögtön utánaugrott és megragadta a karját.

— Nem úgy, ezredes! . . . Ezt nem engedhetem! . . . Hej, rendőr!

Yerba ezredes küzködni kezdett, de a sarki rendőr néhány pillanat alatt ott termett s erre a török lecsillapodott.

— Ez az ember Yerba ezredes, — magyarázta Jean Paul a rendőrnek, — és tud a Redway-utcai gyilkosságról.

A rendőr azonnal megszimatolta, hogy itt nem

közönséges fogásról van szó, és vasmarokkal ragadta meg a törököt.

— Jobban teszi, ha nem ellenkezik, — kezdte ...

Többet nem mondhatott. Jean Paul érezte, hogy durván félrelökik, s amint megtántorodva a falnak esett, látta, hogy Yerba ezredes hörögve roskad a rendőr karjaiba. Szidi Maluk, mikor a szerencsétlen ezredes már le is rogyott, még kétszer lesujtott rá borotvaélességű törével. Mind a három szurásbal hónalja alatt érte az ezredest. A harmadik dőfés után Szidi Maluk elhajította törét és menekülni akart. De Jean Paul rárohant és mind a két csuklóját megragadta. A török nagyot rántott jobbkarján, amely így szabad lett, — de azért nem gondolt a menekülésre. Szabaddá lett jobbkezevel hirtelen a zsebébe nyult, aztán a szájába tett valamit s ettől kezdve meg se moccant.

— Helyes, — lihegte rekedten, — helyes . . . . Nincsen semmi baj!

A leszurt török körül azonnal csödület támadt s pár pillanat múlva doktor is akadt. De ez már későn jött; a tör keresztülment Yerba ezredes szívéen és tüdején, úgy hogy a szerencsétlen már csak hörögni tudott s pár perc alatt meg is halt. Ez alatt Szidi Maluk, akit már két rendőr is őrzött, lassanként sápadozni kezdett és homlokán nagy csöppekben gyöngyözött a verejték. Aztán reszketni kezdett, mint a nyárfalevél s még mielőtt kocsiba ültethették volna, holtan roskadt a földre, áldozata mellé . . . Az, amit az imént a szájába tett, gyorsan ölő mérge volt s áldozatával együtt őt is már csak holtan szállíthatták a rendőrséghez. Cinkosait azonban sohase találták meg.

A gyémántok ellenben megkerültek. Yerba ezredes tárcájában meg volt a „Bristol-Bank“ elismervényi jegye a safe deposit egyik fiókjáról, s ebben a

fiókban hiánytalanul meg voltak az összes drágakövek. A franciák tehát visszakapták jogos tulajdonukat, s pár nap múlva már egy gőzös földéltetéről bucsuztak el Londontól. Egyenesen Hágába mentek, ahol sikerült eladniuk a gyémántokat, s egy hónap múlva kettős esküvőt ültek Párisban: — nőül vették a két Djalmát, akiknek hozományáról Abdul Hamid szultán valóban királyi bőkezűséggel gondoskodott.

— Vége! —

A következő (3.) kötet tartalma:

A kis pupos kalandjai.

Gyula Széchenyi Könyvtár

Országos Székelyföldi Könyvtár

Verne Gyula

kiadatlan munkái.

Minden kötet magában teljes.

Megjelenik hetenként.

Egy-egy füzet ára 40 fillér,
pályaudvarokon 50 fillér.

Kapható minden dohánytőzsdében,
könyv- és papirkereskedésben.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VII., Damjanich-u. 12.

Nyomatott: Fleischmann és Haan, kő- és könyv-
nyomdájában, Budapest, VI., Csengery-utca 86.

A háromszinű klisék Wottitz Manfréd műintéze-
tében (Budapest, VI., Eötvös-utca 48.) készültek.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár